

11.09.2018

Kokousaika 11.09.2018 16:15 - 18:33

Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh. 1

Läsnä

Jäsenet

Vesikansa, Sanna	puheenjohtaja
Toijonen, Karita	varapuheenjohtaja
Aro, Katju	läsnä: 212 - 215 §, klo 16:16 - 17:16
Ehrnrooth, Cecilia	
Heistaro, Sami	
Juva, Kati	
Muurinen, Seija	
Pajula, Matias	
Tuure, Tuomas	
Ahola, Heidi	varajäsen
	läsnä: 216 - 229 §, klo 17:16 - 18:33
Apajalahti, Ahto	varajäsen
Hagman, Sandra	varajäsen
Männikkö, Sakari	varajäsen
Oranen, Sanna-Mari	varajäsen

Muut

Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
	poissa: 229§
Mäki, Tiina	hallintojohtaja
Turpeinen, Leena	terveys- ja päihdepalvelujen johtaja
Haapala, Maija	lakimies
Meripaasi, Seija	sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja
Sulavuori, Maarit	perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Korhonen, Soili	erityissuunnittelija
Juutilainen-Saari, Jaana	viestintäpäällikkö
Heikkilä, Anne	työhyvinvointiasiantuntija
	läsnä: 213 § klo 16:18 - 16:38
Karisto, Sari	etelän aikuissosiaalityön päällikkö
	läsnä: 217 § klo 17:27 - 17:35
Kotilainen, Hannele	kaupunginepidemiologi
	läsnä: 213 § klo 16:18 - 16:38
Lintuluoto, Anneli	välinehuoltopäällikkö

11.09.2018

	Luhtasela, Liisa	läsnä: 216 §, klo 17:16 - 17:26 ylihoitaja
	Numminen, Sanna	läsnä: 213 § klo 16:18 - 16:38 kotihoitopäällikkö
	Tuominen, Eeva-Liisa	läsnä: 219 §, klo 17:55 - 18:02 ostopalvelupäällikkö
	Tuominen, Sari	läsnä: 220 §, klo 18:03 - 18:10 idän aikuissosiaalityön päällikkö läsnä: 218 §, klo 17:43 - 17:53
Puheenjohtaja	Sanna Vesikansa	apulaispormestari 212-229 §
Esittelijät	Juha Jolkkonen	sosiaali- ja terveystoimialan toimia- lajohtaja 212-228 §
	Tiina Mäki	vs. sosiaali- ja terveystoimialan toi- mialajohtaja 229 §
Pöytäkirjanpitäjä	Soili Korhonen	erityissuunnittelija 212-229 §

11.09.2018

§	Asia	
212	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
213	Asia/2	Ilmoitusasiat
214	Asia/8	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ym. talousarvioaloitteesta tasa-arvohankkeen rahoittamiseksi
215	Asia/12	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille
216	Asia/3	Helsingin kaupungin välinehuoltotoiminnan siirtyminen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään
217	Asia/4	Selvitys toimenpiteistä maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämiseksi
218	Asia/5	Selvitys lastensuojelun jälkihuollon työntekijämitoituksesta
219	Asia/6	Lääkkeiden annosjakelun ja kuljetuksen hankinta kotihoidon ja palveluasumisen asiakkaille
220	Asia/7	Oikaisuvaatimus Ikääntyneiden asiakkaiden sekä ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminnan hankinnasta
221	Asia/9	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien ehdotusta yli 75-vuotiaiden joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämisestä kolmeen tuntiin
222	Asia/10	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Vesa Korkkulan ym. talousarvioaloitteesta NYT-liikunnan jatkon turvaamisen puolesta
223	Asia/11	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle vanhuspalvelujen nykytilan ja tulevien tarpeiden selvittämistä koskevasta perussuomalaisen valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta
224	Asia/13	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ym. huumeiden tunnistamista koskevasta valtuustoaloitteesta
225	Asia/14	Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta koskien lahjoitettujen marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien

11.09.2018

ja hoivapaikkojen pihaille

226	Asia/15	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
227	Asia/16	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
228	Asia/17	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
229	Asia/18	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 212

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Ahto Apajalahden ja varatar- kastajaksi jäsen Sandra Hagmanin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Leo Bergmanin ja varatar- kastajaksi jäsen Sandra Hagmanin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.09.2018

Asia/2

§ 213 Ilmoitusasiat

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Samalla lautakunta päätti asioiden käsittelyjärjestyksen muutoksesta siten, että asiana 3 käsiteltiin esityslistan asia 8 ja asiana 4 esityslistan asia 12, jonka jälkeen asiat käsiteltiin esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Käsittely

Kaupunginepidemiologi Hannele Kotilainen, ylihoitaja Liisa Luhtasela ja työhyvinvointiasiantuntija Anne Heikkilä olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa väestön ja sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstön influenssarokotuksia koskevassa asiassa.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat (asiakirjat nähtävänä sosiaali- ja terveyslautakunnan kokouksessa):

Väestön ja sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstön influenssarokotukset. Kaupunginepidemiologi Hannele Kotilainen, ylihoitaja Liisa Luhtasela ja työhyvinvointiasiantuntija Anne Heikkilä ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

11.09.2018

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 214

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ym. talousarvioaloitteesta tasa-arvohankkeen rahoittamiseksi

HEL 2018-003230 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi valtuutettu Katju Aron ym. talousarvioaloitteesta tasa-arvohankkeen rahoittamiseksi seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Kaupunkistrategiassa 2017–2021 todetaan, että sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa. Sen edistämiseksi käynnistetään tutkimuspohjainen hanke, jossa valituille palveluille toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

Tämä tutkimushanke käynnistyy kuluvana vuonna ja sitä koordinoi kaupunginkanslian kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikkö. Tutkimushanke toteutetaan vuosina 2018–2019 siten, että tulokset ovat käytettävissä valtuustokauden jälkipuoliskolla. Vuonna 2018 tehdään taustaselvitystyötä sekä konkretisoidaan tutkimuskysymyksiä.

Sosiaali- ja terveystoimialalta on tutkimushankkeeseen valittu kohde-ryhmäksi omaishoitajat. Sovitut toimialan työntekijät osallistuvat hankkeeseen osana omaa työtään. Työskentelyn edetessä arvioidaan siihen tarvittavat resurssit ja mahdolliset lisätarpeet. Asialla ei ole vaikutuksia toimialan vuoden 2019 talousarvioon.

Omaishoitajalla tarkoitetaan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt kunnan kanssa omaishoitosopimuksen. Omaishoitajaksi ryhtyminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Omaishoidon tuki on lakisääteinen kokonaisuus, joka muodostuu hoidettavalle annettavista palveluista sekä hoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Se on harkinnanvarainen sosiaalipalvelu, jota kunta järjestää sitä varten varaamalla määrärahoilla. Helsingissä omaishoidon tuen saajia on vammaispalveluissa, kehitysvammahuollossa ja yli 65-vuotiaiden palveluissa. Sosiaali- ja terveystoimiala tukee omaishoitajien jaksamista erilaisin keinoin. Tukea tarjotaan myös sellaisille omaishoitajille, jotka eivät ole omaishoidon korvauksen piirissä.

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen on tärkeää koko kaupungin toiminnassa. Kaupunki on sitoutunut Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjaan, jossa käsitellään sukupuoleen perustuvan näkökulman ottamista

huomioon myös terveys- ja sosiaalipalveluissa (artiklat 14 ja 15). Sosiaali- ja terveystoimialalla tätä voidaan tarkastella eri näkökulmista, kuten esimerkiksi palvelujen piiriin pääsy, palvelujen kohdentuminen sekä päätöksenteko. Toimiala osallistuu kaupunkistrategiaan sisältyvään tutkimushankkeeseen, koska sen avulla voidaan saada uutta tietoa tasa-arvon toteutumisesta omaishoitajien piirissä. Tällä hetkellä omaishoitajista suurin osa on naisia ja hoidettavista suurin osa miehiä. Omaishoitajanaisten- ja miesten voimavarat, kokemukset sekä palvelujen ja tuen tarpeet ja niiden toteutuminen voivat olla erilaisia, mikä johtuu monista tekijöistä. Omaishoitajien tilanteen selvittäminen on tarpeen, jotta heille kaikille voidaan tarjota asianmukaiset palvelut.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Omaishoitajien toiminta edistää vammaisten sekä ikääntyneiden kotona asumisen mahdollisuuksia toimintakykyä rajoittavista seikoista huolimatta. Kotona asumisen onnistuminen edellyttää omaishoitajalta jaksamista ja riittäviä voimavaroja. Näitä voidaan tukea ja edistää erilaisilla hyvinvointia ja terveyttä edistävillä palvelulla ja toimenpiteillä. Omaishoitajien tulisi saada apua ja tukea tasa-arvoisesti. Tilanteesta ei ole tällä hetkellä ajantasaista tietoa, joten asiaa on syytä selvittää osana laajempaa tutkimushanketta.”

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Katju Aro: Poistetaan lausunnosta virkkeet: "Sovitut toimialan työntekijät osallistuvat hankkeeseen osana omaa työtään. Työskentelyn edetessä arvioidaan siihen tarvittavat resurssit ja mahdolliset lisätarpeet. Asialla ei ole vaikutuksia toimialan vuoden 2019 talousarvioon" ja lisätään lausunnon loppuun kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että käynnistetään kaupunkistrategiassa päätetty tutkimuspohjainen hanke sukupuolivaikutusten ja tasa-arvon arvioimiseksi. Hankkeen toteuttaminen edellyttää koordinaattoria ja tutkijaresurssin osoittamista toimialalle."

Kannattaja: jäsen Ahto Apajalahti

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Katju Aro): Poistetaan lausunnosta

virkkeet: "Sovitut toimialan työntekijät osallistuvat hankkeeseen osana omaa työtään. Työskentelyn edetessä arvioidaan siihen tarvittavat resurssit ja mahdolliset lisätarpeet. Asialla ei ole vaikutuksia toimialan vuoden 2019 talousarvioon" ja lisätään lausunnon loppuun kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että käynnistetään kaupunkistrategiassa päätetty tutkimuspohjainen hanke sukupuolivaikutusten ja tasa-arvon arvioimiseksi. Hankkeen toteuttaminen edellyttää koordinaattoria ja tutkijaresurssin osoittamista toimialalle."

Jaa-äännet: 7

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Sakari Männikkö, Sanna-Mari Oranen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Ahto Apajalahti, Katju Aro, Sandra Hagman, Tuomas Tuure

Tyhjä: 2

Cecilia Ehrnrooth, Kati Juva

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 4 (tyhjää 2).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite Katju Aro ym. Kvsto 14.03.2018 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Katju Aro ja 27 muuta valtuutettua ovat tehneet talousarvioaloitteen tasa-arvohankkeen rahoittamiseksi.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 28.8.2018 mennessä. Teknisten syiden

11.09.2018

vuoksi lausuntoa ei ollut mahdollista antaa määräajassa. Aloitteesta ovat antaneet lausunnon kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.8.2018 (§ 153), kaupunkiympäristölautakunta 21.8.2018 (§ 389) ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 28.8.2018 (§ 152).

Aloite on tämän asian liitteenä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Excell, erityissuunnittelija, puhelin: 310 73867
pirkko.excell(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite Katju Aro ym. Kvsto 14.03.2018 asia 22

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 215

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeeneille

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeeneille:

"Ehkäisevä väkivaltatyö ja avun järjestäminen kuuluvat myös sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Istanbulin sopimus velvoittaa järjestämään neuvontaa ja toipumista edistäviä palveluja lähisuhdeväkivallan uhreille sekä väkivaltaa kokeeneille naisille. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä tulee kouluttaa auttamaan väkivallan uhreja ja ohjaamaan heidät tarvittaviin palveluihin. Valtakunnallisen neuvonnan sekä turvakotipalvelujen järjestäminen ja koordinointi on säädetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tehtäväksi. Sosiaali- ja terveys-toimialalla väkivaltaan tai väkivallan uhkaan puuttuminen kuuluu kaikkien palvelujen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehtävä väkivaltatyö

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehdään työtä sekä väkivallan uhrien että tekijöiden auttamiseksi. Palveluissa tehdään yhteistyötä väkivaltatyötä tekevien järjestöjen, turvakotien, muiden viranomaisten ja HUS:n seksuaaliväkivaltaa kohdanneille suunnatun seri-tukikeskuksen kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan myöntämällä järjestöavustuksilla tuetaan useiden väkivaltatyötä tekevien järjestöjen toimintaa. Toiminnasta osa on kohdennettu erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten maahanmuuttajien, ikääntyneiden ja seksityöntekijöiden, parissa tehtävään työhön.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on käytössä yhteisiä malleja ja toimintaohjeita väkivallan tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi. Henkilöstölle järjestetään toimintamallien käyttöön liittyen säännöllistä koulutusta. Lasten kaltoinkohtelun selvittämisessä käytetään toimialan yhteistä ohjetta. Väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet asiakkaat otetaan kaikissa palveluissa päivystyksellisesti vastaan.

Neuvolatoiminnassa kaikille odottaville äideille tehdään lähisuhdeväkivallan kartoitus. Kartoituksessa käytetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomaketta (liite 2) sekä puheeksi ottamisen malleja. Myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa väkivaltakokemuksia kartoitetaan systemaattisesti terveystyöryhmien yhteydessä.

Päivystyssairaaloissa ja terveysasemilla on kehitetty toimintamalleja erityisesti väkivaltaa kokeneiden aikuisten kohtaamiseen. Päivystyksissä ja terveysasemilla on käytössä pahoinpitely- ja kehonkarttalomake (PAKE) (liite 3), jonka avulla pyritään varmistamaan väkivaltaa kokeneiden hyvä hoito ja hoidon jatkuvuus. Väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden hoidossa konsultoidaan matalalla kynnyksellä psykiatrian päivystystä, hyödynnetään psykiatristen sairaanhoitajien vastaanottoja ja selvitetään sosiaalipalvelujen tarve.

Sosiaalipalveluissa väkivaltatilanteet tai väkivallan uhka voivat tulla tietoon asiakkaan tai hänen läheistensä, toisten viranomaisten tai ulkopuolisten henkilöiden ilmoituksen perusteella. Kun sosiaalipalveluihin tulee tieto väkivaltatilanteesta, otetaan yhteyttä vähintään väkivallan uhuriin ja selvitetään avun tarve sekä ohjataan tarvittaviin palveluihin. Asiakkaan kanssa tehdään tarvittaessa turvasuunnitelma ja selvitetään turvakotien paikkatilanne. Esimerkiksi aikuissosiaalityössä hyödynnetään turvasuunnitelman tekemisessä MARAK-mallia. Tarvittaessa asiakas voidaan saattaa turvakotiin.

Ikääntyneiden palveluissa on käytössä monitoimijainen kaltoinkohteluun puuttumisen malli (liite 4), jota ollaan päivittämässä vastaamaan uusia palveluprosesseja. Mallissa on huomioitu eri toimijoiden ja palvelujen roolit kaltoinkohteluun puuttumisessa, mikä selkiyttää ammattilaisten välistä työnjakoa ja varmistaa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille asiakkaille saumattoman avun.

Sosiaali- ja terveystoimialan poliisisosiaalityön yksikön sosiaalityöntekijät ja sairaanhoitaja työskentelevät Helsingin poliisin moniammatillisessa Ankkuri-tiimissä, joka toimii yhteistyössä poliisin läheisväkivaltaryhmän kanssa. Ankkuri-tiimissä palvelujen ja tuen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti sekä annetaan ohjausta ja neuvontaa palveluihin haikutumisessa. Läheisväkivaltaryhmän moniammatilliseen työhön ohjaamista asiakkaista suuri osa on lapsettomia pariskuntia.

Osaamisen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla henkilöstölle järjestetään sekä yhteisiä että kohdennetusti eri palveluihin suunnattuja väkivaltatyön koulutuksia. Osa koulutuksista järjestetään yhteistyössä Helsingin kaupungin lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän kanssa. Vuonna 2018 koulutuksia

järjestetään muun muassa erilaisiin erityiskysymyksiin, kuten kunniaväkivaltaan ja viharikoksiin, väkivallan tekijöiden auttamiseen, naisiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen sekä ikääntyneiden kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen liittyen. Koulutuksissa käsitellään myös näyttöön perustuvien väkivallatyön menetelmien käyttöä.

Palvelujen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla monialaista yhteistyötä kehitetään osana palvelujen uudistamista. Uudet toimintamallit mahdollistavat yhteistyön ja eri alojen ammattilaisten konsultoinnin entistä helpommin. Ikääntyneiden keskitetty neuvonta ja palvelutarpeen arviointi HelppiSeni on käynnistynyt keväällä 2018 ja perheiden vastaavaa palvelua HelppiPerhettä pilotoidaan syksyllä 2018. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat neuvontaa ja ohjausta matalalla kynnyksellä yhdestä paikasta.

Erityistä huomiota kiinnitetään palvelujen saavutettavuuteen. Liikkuvia palveluja on kehitetty muun muassa psykiatria- ja päihdepalveluissa ja useita palveluja tarjotaan asiakkaille myös ilman ajanvarausta. Terveysasemilla ja neuvolassa on käytössä sähköinen asiointi, minkä lisäksi neuvolaan on mahdollista ottaa yhteyttä ilman tunnistautumista chatin kautta. Sähköisiä palveluja lisätään, mikä osaltaan madaltaa kynnystä palveluihin hakeutumiseen.

Väkivallan uhan alla oleville kynnys avun hakemiseen on usein suuri. Apua tulee voida hakea leimaantumatta ja siten, että avun hakeminen ei tule väkivallan tekijän tietoon. Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on mahdollista saada neuvontaa ja ohjausta tunnistautumatta, minkä lisäksi järjestöillä on useita väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille suunnattuja palveluja, joissa voi asioida nimettömänä joko puhelimitse tai sähköisesti. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää ympäri vuorokauden toimivaa valtakunnallista Nollalinja-palvelunumeroa väkivaltaa kokeneille ja väkivallan uhan alla oleville. Turvakoteihin on mahdollista soittaa tai hakeutua ympäri vuorokauden.

Matalan kynnyksen palvelupisteen perustaminen edellyttäisi, että palvelupisteessä olisi laaja sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen väkivallan eri muodoista myös erityisryhmien kohdalla, minkä lisäksi palvelupisteessä tulisi olla saatavilla esimerkiksi tulkkauspalveluita.

Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että Helsinki laatii toimintasuunnitelman naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Samalla kaupunki selvittää tarpeen matalan kynnyksen palvelupisteen perustamiseksi väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden akuuttiin ja selviytymisvaiheen tukeen ja kuulee asiassa sekä toimialan omia että ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kokemukset väkivallasta tai väkivallan uhasta heikentävät toimintakykyä ja hyvinvointia. Väkivallan ehkäisemisen ja ennakoinnin puuttumisen kannalta on tärkeää, että väkivalta ja sen uhka tunnistetaan ja siihen puututaan kaikissa palveluissa. Puutteet palveluista tiedottamisessa, henkilöstön osaamisessa ja palvelujen integraatiossa voivat heikentää sekä väkivallan uhrien että heidän läheistensä hyvinvointia. Väkivallan katkaisemiseksi on tärkeää kiinnittää huomiota myös väkivallan tekijöiden avun saamiseen."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Katju Aro: Poistetaan lausunnosta virkkeet: "Erillinen väkivallan palvelupiste ei välttämättä madaltaisi avun hakemisen kynnystä" ja "Sosiaali- ja terveyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että erillinen palvelupiste väkivallan uhreille tavoittaisi todennäköisimmin sellaiset asiakkaat, joilla on jo tietoa ja resursseja avun hakemiseen" sekä korvataan lausunnon viimeinen kappale seuraavalla: "Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittelee, että Helsinki laatii toimintasuunnitelman naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Samalla kaupunki selvittää tarpeen matalan kynnyksen palvelupisteen perustamiseksi väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneiden akuuttiin ja selviytymisvaiheen tukeen ja kuulee asiassa sekä toimialan omia että ulkopuolisia asiantuntijoita.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä."

Kannattaja: puheenjohtaja Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Katju Aron vastaehdotuksen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aro Katju Aloite Kvsto 20062018 4
- 2 THL_lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake
- 3 Pahoinpitely- ja kehonkarttalomake
- 4 Kaltoinkohteluun puuttumisen malli

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa seuraavan lausunnon valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille:

Ehkäisevä väkivaltatyö ja avun järjestäminen kuuluvat myös sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Istanbulin sopimus velvoittaa järjestämään neuvontaa ja toipumista edistäviä palveluja lähisuhdeväkivallan uhreille sekä väkivaltaa kokeneille naisille. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä tulee kouluttaa auttamaan väkivallan uhreja ja ohjaamaan heidät tarvittaviin palveluihin. Valtakunnallisen neuvonnan sekä turvakotipalvelujen järjestäminen ja koordinointi on säädetty Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tehtäväksi. Sosiaali- ja terveystoimialalla väkivaltaan tai väkivallan uhkaan puuttuminen kuuluu kaikkien palvelujen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa tehtävä väkivaltatyö

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehdään työtä sekä väkivallan uhrien että tekijöiden auttamiseksi. Palveluissa tehdään yhteistyötä väkivaltatyötä tekevien järjestöjen, turvakotien, muiden viranomaisten ja HUS:n seksuaaliväkivaltaa kohdanneille suunnatun seri-tukikeskuksen kanssa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan myöntämällä järjestöavustuksilla tuetaan useiden väkivaltatyötä tekevien järjestöjen toimintaa. Toiminnasta osa on kohdennettu erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, kuten maahanmuuttajien, ikääntyneiden ja seksityöntekijöiden, parissa tehtävään työhön.

Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on käytössä yhteisiä malleja ja toimintaohjeita väkivallan tunnistamiseksi ja siihen puuttumiseksi. Henkilöstölle järjestetään toimintamallien käyttöön liittyen säännöllistä koulutusta. Lasten kaltoinkohtelun selvittämisessä käytetään toimialan yhteistä ohjetta. Väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet asiakkaat otetaan kaikissa palveluissa päivystyksellisesti vastaan.

Neuvolatoiminnassa kaikille odottaville äideille tehdään lähisuhdeväkivallan kartoitus. Kartoituksessa käytetään Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomaketta (liite 2) sekä puheeksi ottamisen malleja. Myös koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa väkivaltakokemuksia kartoitetaan systemaattisesti terveystieteiden yhteistyössä.

Päivystyssairaaloissa ja terveysasemilla on kehitetty toimintamalleja erityisesti väkivaltaa kokeneiden aikuisten kohtaamiseen. Päivystyksissä ja terveysasemilla on käytössä pahoinpitely- ja kehonkarttalomake (PAKE) (liite 3), jonka avulla pyritään varmistamaan väkivaltaa kokeneiden hyvä hoito ja hoidon jatkuvuus. Väkivaltaa kokeneiden asiakkaiden hoidossa konsultoidaan matalalla kynnyksellä psykiatrian päivystystä, hyödynnetään psykiatristen sairaanhoitajien vastaanottoja ja selvitetään sosiaalipalvelujen tarve.

Sosiaalipalveluissa väkivaltatilanteet tai väkivallan uhka voivat tulla tietoon asiakkaan tai hänen läheistensä, toisten viranomaisten tai ulkopuolisten henkilöiden ilmoituksen perusteella. Kun sosiaalipalveluihin tulee tieto väkivaltatilanteesta, otetaan yhteyttä vähintään väkivallan uhuriin ja selvitetään avun tarve sekä ohjataan tarvittaviin palveluihin. Asiakkaan kanssa tehdään tarvittaessa turvasuunnitelma ja selvitetään turvakotien paikkatilanne. Esimerkiksi aikuissosiaalityössä hyödynnetään turvasuunnitelman tekemisessä MARAK-mallia. Tarvittaessa asiakas voidaan saattaa turvakotiin.

Ikääntyneiden palveluissa on käytössä monitoimijainen kaltoinkohteluun puuttumisen malli (liite 4), jota ollaan päivittämässä vastaamaan uusia palveluprosesseja. Mallissa on huomioitu eri toimijoiden ja palvelujen roolit kaltoinkohteluun puuttumisessa, mikä selkiyttää ammattilaisten välistä työnjakoa ja varmistaa väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille asiakkaille saumattoman avun.

Sosiaali- ja terveystoimialan poliisisosiaalityön yksikön sosiaalityöntekijät ja sairaanhoitaja työskentelevät Helsingin poliisin moniammatillisessa Ankkuri-tiimissä, joka toimii yhteistyössä poliisin läheisväkivaltaryhmän kanssa. Ankkuri-tiimissä palvelujen ja tuen tarvetta arvioidaan moniammatillisesti sekä annetaan ohjausta ja neuvontaa palveluihin haakeutumisessa. Läheisväkivaltaryhmän moniammatilliseen työhön ohjaamista asiakkaista suuri osa on lapsettomia pariskuntia.

Osaamisen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla henkilöstölle järjestetään sekä yhteisiä että kohdennetusti eri palveluihin suunnattuja väkivaltatyön koulutuksia. Osa koulutuksista järjestetään yhteistyössä Helsingin kaupungin lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän kanssa. Vuonna 2018 koulutuksia

järjestetään muun muassa erilaisiin erityiskysymyksiin, kuten kunniaväkivaltaan ja viharikoksiin, väkivallan tekijöiden auttamiseen, naisiin kohdistuvan väkivallan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen sekä ikääntyneiden kaltoinkohtelun tunnistamiseen ja puheeksi ottamiseen liittyen. Koulutuksissa käsitellään myös näyttöön perustuvien väkivaltatyön menetelmien käyttöä.

Palvelujen kehittäminen

Sosiaali- ja terveystoimialalla monialaista yhteistyötä kehitetään osana palvelujen uudistamista. Uudet toimintamallit mahdollistavat yhteistyön ja eri alojen ammattilaisten konsultoinnin entistä helpommin. Ikääntyneiden keskitetty neuvonta ja palvelutarpeen arviointi HelppiSeniori on käynnistynyt keväällä 2018 ja perheiden vastaavaa palvelua HelppiPerhettä pilotoidaan syksyllä 2018. Tavoitteena on, että asiakkaat saavat neuvontaa ja ohjausta matalalla kynnyksellä yhdestä paikasta.

Erityistä huomiota kiinnitetään palvelujen saavutettavuuteen. Liikkuvia palveluja on kehitetty muun muassa psykiatria- ja päihdepalveluissa ja useita palveluja tarjotaan asiakkaille myös ilman ajanvarausta. Terveysasemilla ja neuvolassa on käytössä sähköinen asiointi, minkä lisäksi neuvolaan on mahdollista ottaa yhteyttä ilman tunnistautumista chatin kautta. Sähköisiä palveluja lisätään, mikä osaltaan madaltaa kynnystä palveluihin hakeutumiseen.

Väkivallan uhan alla oleville kynnys avun hakemiseen on usein suuri. Apua tulee voida hakea leimaantumatta ja siten, että avun hakeminen ei tule väkivallan tekijän tietoon. Erillinen väkivaltatyön palvelupiste ei välttämättä madaltaisi avun hakemisen kynnystä. Sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa on mahdollista saada neuvontaa ja ohjausta tunnistautumatta, minkä lisäksi järjestöillä on useita väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille suunnattuja palveluja, joissa voi asioida nimettömänä joko puhelimitse tai sähköisesti. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ylläpitää ympäri vuorokauden toimivaa valtakunnallista Nollalinja-palvelunumeroa väkivaltaa kokeneille ja väkivallan uhan alla oleville. Turvakoteihin on mahdollista soittaa tai hakeutua ympäri vuorokauden.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että erillinen palvelupiste väkivallan uhreille tavoittaisi todennäköisimmin sellaiset asiakkaat, joilla on jo tietoa ja resursseja avun hakemiseen. Matalan kynnyksen palvelupisteen perustaminen edellyttäisi, että palvelupisteessä olisi laaja sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen väkivallan eri muodoista myös erityisryhmien kohdalla, minkä lisäksi palvelupisteessä tulisi olla saatavilla esimerkiksi tulkkaukspalveluita.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää ensisijaisena nykyisten väkivaltaan ja sen uhkaan liittyvien toimintakäytäntöjen kehittämistä sekä yhteis-

työn vahvistamista eri toimijoiden välillä, jotta avun hakeminen on mahdollisimman helppoa ja väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille voidaan varmistaa sujuvat palveluketjut.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kokemukset väkivallasta tai väkivallan uhasta heikentävät toimintakykyä ja hyvinvointia. Väkivallan ehkäisemisen ja ennakoinnin puuttumisen kannalta on tärkeää, että väkivalta ja sen uhka tunnistetaan ja siihen puututaan kaikissa palveluissa. Puutteet palveluista tiedottamisessa, henkilöstön osaamisessa ja palvelujen integraatiossa voivat heikentää sekä väkivallan uhrien että heidän läheistensä hyvinvointia. Väkivallan katkaisemiseksi on tärkeää kiinnittää huomiota myös väkivallan tekijöiden avun saamiseen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille 25.9.2018 mennessä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aro Katju Aloite Kvsto 20062018 4
- 2 THL_lähisuhdeväkivallan suodatin- ja kartoituslomake
- 3 Pahoinpitely- ja kehonkarttalomake
- 4 Kaltoinkohteluun puuttumisen malli

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.08.2018 § 202

HEL 2018-007173 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

11.09.2018

Asia/12

Käsittely

21.08.2018 Pöydälle

Jäsen Heidi Ahola pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaisa Pasanen, johtava erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
kaisa.pasanen(a)hel.fi

§ 216

Helsingin kaupungin välinehuoltotoiminnan siirtyminen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymään

HEL 2018-009039 T 00 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti

- hyväksyä omalta osaltaan Helsingin kaupungin välinehuoltotoiminnan siirtämisen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin Leikkaussalit, teho- ja kivunhoidon tulosyksikön välinehuoltoon (jatkossa HUS) 7.1.2019 alkaen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti sekä
- esittää siirron hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Käsittely

Välinehuoltopäällikkö Anneli Lintuluoto oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anneli Lintuluoto, välinehuoltopäällikkö, puhelin: 310 47431
anneli.lintuluoto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikkeenluovutussopimus
- 2 Liikkeenluovutussopimusliite 2 a Välinehuollon laitteet
- 3 Liikkeenluovutussopimusliite 2 b Välinehuollon irtain
- 4 Liikkeenluovutussopimusliite 3 Sopimukset
- 5 Liikkeenluovutussopimusliite 5 Tilat ja vuokrat
- 6 Liikkeenluovutussopimusliite 4 Helsingin kaupungin ja HUSin yhteistoimintasopimus välinehuollosta
- 7 Yhteistoimintasopimusliite 1 Palvelukuvaus
- 8 Yhteistoimintasopimusliite 2 Hintaliite
- 9 Yhteistoimintasopimusliite 3 Helsingin kaupungin Tietoturvallisuusliite
- 10 Palvelukuvausliite 1 Asiakkaat ja yhteystiedot
- 11 Palvelukuvausliite 2 Välinehuollon kuljetustaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Välinehuoltopäällikkö Anneli Lintuluoto on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Helsingin kaupungin välinehuoltotoimintaan kuuluvat hoitotoimenpiteissä käytettävien instrumenttien ja välineiden huolto-, puhdistus-, pakkaus- ja sterilointipalvelut Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan kohteille sekä vähäisessä määrin ulkopuolisille asiakkaille. Välinehuollon tehtävänä on lisäksi toimia asiantuntijana oman alansa kehittämis-, neuvonta- ja ohjaustehtävissä.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja Juha Jolkkonen perusti 19.10.2017 työryhmän selvittämään Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin välinehuoltotoiminnan mahdollista yhdistämistä. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin johtajaylilääkäri Petri Bono teki vastaavan päätöksen 26.10.2017. Työryhmä selvitti muun muassa mahdollisen yhdistämisen kustannukset ja hyödyt, välineistön huollon ja kuljetukset sekä välinehuoltojen yhdistämisen haasteet.

Välinehuoltojen yhdistämisen katsotaan vahvistavan molempia toimijoita parantamalla toiminnan tehokkuutta sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Yhdistämisen hyötynä nähtiin, että suuremmassa välinehuoltoyksikössä on yhtenäisemmät toimintatavat ja raportointijärjestelmät, mikä auttaa kehittämään ja ylläpitämään välinehuoltotoiminnan laatua. Yhdistämisen myötä toimintavarmuus paranee, kun esimerkiksi laiterikoilla tai yksittäisten henkilöiden poissaoloilla ei ole niin suurta välitöntä vaikutusta välinehuollon toimintaan.

Yhdistämisen taustalla ovat myös muutokset, joiden myötä Helsingin välinehuollon asiakkaat ovat jo yhdistyneet tai ovat yhdistymässä HUS:iin. Näitä yhdistymisiä ovat Ruskeasuon suun terveydenhuollon osittainen yhdistyminen vuonna 2017 sekä neurologian poliklinikan ja kuntoutustoiminnan yhdistyminen vuonna 2018 HUS:iin. Tulevia muutoksia ovat kaupungin päivystystoimintojen integraatio HUS:iin 7.1.2019 alkaen ja Ruskeasuon suun terveydenhuollon toiminnan suunnitteilla oleva siirtyminen pois nykyisistä tiloista.

Välinehuoltopalvelujen yhdistämisen valmistelu liikkeenluovutuksella HUS:iin aloitettiin alkuvuonna 2018. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja Juha Jolkkonen päätti 13.4.2018 perustaa työryhmän valmistelemaan siirtoa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin johtajaylilääkäri Petri Bono teki vastaavan päätöksen

11.09.2018

30.4.2018. Työryhmään nimettiin myös molempien organisaatioiden henkilöstön edustajat.

Liikkeenluovutuksessa on kysymys hallinnollisesta uudelleenjärjestelystä ja yhdistämisen tarkoituksena on järjestää välinehuollon palvelut horisontaalisena yhteistyönä. Yhdistämisen seurauksena HUS tuottaa kaupungille tämän palvelun HUS:n perussopimuksen 3 §:n 4 momentin nojalla. Yhdistämisen arvioidaan tuovan Helsingin kaupungille vuonna 2019 noin 226 000 euron ja vuonna 2020 noin 66 000 euron säästöt verrattuna vuoden 2018 arvioituun toteumaan.

Välinehuoltojen yhdistymisen jälkeen välinehuoltopalvelut jatkuvat nykyisissä toimipisteissä. HUS vuokraa luovutettavaan toimintaan liittyvät tilat Helsingin kaupungilta. Toimipisteitä keskitetään jatkossa kustannussäästöjen ja toiminnallisten hyötyjen aikaansaamiseksi.

Henkilöstön siirtyminen

Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaattein niin sanottuina vanhoina työntekijöinä ja henkilöstön asemaa koskeva sopimus tehdään kaupunginkanslian henkilöstöosastolla luovuttavan ja vastaanottavan työnantajan henkilöstöjärjestöjen kanssa käytävissä yhteistoimintaneuvotteluissa. Sopimus on Helsingin kaupungin henkilöstötoimikunnan käsiteltävänä 10.9.2018.

Liikkeenluovutuksen kohteena olevassa toiminnossa on tämänhetkisten tietojen mukaan 80 vakanssia nimikkeillä välinehuoltaja, osastonhoitaja ja suunnittelija. Kaikkia vakansseja ei ole täytetty ja jollain vakanssilla saattaa olla vakinainen työntekijä ja määräaikainen sijainen. Välinehuollon kaksi työntekijää jäävät sosiaali- ja terveystoimialan palvelukseen hoitamaan toimialalle kuuluvia terveydenhuollon laitteisiin liittyviä lakisääteisiä ja muita kuin välinehuoltoon kuuluvia tehtäviä, joita he ovat aikaisemminkin hoitaneet.

Koska henkilöstön siirtyminen HUS:iin toteutetaan liikkeenluovutuksena, palvelussuhteesta johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät uudelle työnantajalle. Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien henkilöiden palvelussuhde on voimassa, kunnes aiemmin sovittu määräaika päättyy.

Siirtyvien työntekijöiden palvelussuhde Helsingin kaupunkiin päättyy 6.1.2019. HUS:ssa tehdään siirtyvän henkilöstön kanssa työ sopimukset 7.1.2019 lukien. Henkilöstö siirtyy aikaisempia tehtäviään vastaaviin tai saman tasoihin tehtäviin. Tehtäväjärjestelyissä otetaan huomioon toiminnan kehittämis- ja muutostarpeet.

Palvelussuhdeasunnon vuokralaisten asuminen pyritään turvaamaan kaupungin vuokra-asunnossa määräaikaisten vuokrasopimusten osalta niiden päättymiseen asti ja toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta joko uudella viiden vuoden määräaikaisella tai toistaiseksi voimassa olevalla vuokrasopimuksella. Asunnon vuokra määritellään uudelleen.

Yhteistoiminta

Välinehuollossa on järjestetty kunnallisessa yhteistoimintalaissa tarkoitettujen toiminnan siirtämistä koskevat yhteistoimintakokoukset 7.3.2018, 7.6.2018 ja 27.8.2018. Mahdolliset henkilökohtaiset kuulemistilaisuudet järjestetään valtuuston päätöksen jälkeen.

Asiaa käsiteltiin 14.8.2018 sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstötoimikunnassa sekä sosiaali- ja terveystoimialan hallinnon henkilöstötoimikunnassa 28.8.2018.

Luovuttavan ja vastaanottavan työnantajan järjestöneuvottelu käsitteli asiaa 30.8.2018. Tämän jälkeen asiaa käsitellään 10.9.2018 kaupungin henkilöstötoimikunnassa.

HUS:ssa välinehuoltojen yhdistymistä käsitellään seuraavasti: 24.9.2018 on Hyksin yhteistoimikunnan kokous, 17.10.2018 Hyksin lautakunnan kokous ja HUS:n henkilöstötoimikunnan kokous sekä 22.10.2018 HUS:n hallituksen kokous.

Toiminnan ja omaisuuden siirto

Helsingin kaupungin ja HUS:n liikkeenluovutus sopimuksessa (liite 1) sovitaan Helsingin kaupungin välinehuoltotoiminnan siirtämisestä kokonaisuudessaan HUS:lle. Luovutettava toiminta on kuvattu liikkeenluovutus sopimuksen kohdassa 2.

Liikkeenluovutus sopimuksen liitteissä 2 a ja 2 b käy ilmi siirtyvä omaisuus. Luovutettavaan toimintaan liittyvä korvausarvio on yhteensä noin 382 000 euroa, joka muodostuu käyttöomaisuuskorvauksesta (noin 200 000 euroa) ja investointikorvauksesta (noin 182 000 euroa). Korvaussumma vahvistuu Helsingin kaupungin vuoden 2018 tilinpäätöksen valmistuttua.

Liikkeenluovutus on huomioitu kaupungin vuoden 2019 talousarvion valmistelussa.

Jos toiminnan luovutuksesta tulisi suoritettavaksi arvonnisä- ja/tai varainsiirtoveroa, HUS sitoutuu maksamaan veroseuraamukset liikkeenluovutus sopimuksen mukaisesti.

Kaupungin välinehuollon siirtyminen HUS:lle toteutetaan liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti ehdolla, että tarvittavat päätökset tul-
laan tekemään.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 14 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää perusterveydenhuollon jonkin osa-alueen ja erikoissairaanhoidossa jonkin erikoisalalan sekä tietyn, suuruudeltaan merkittävän väestöosan joidenkin terveyspalvelujen tuottamisen aloit-
tamisesta ja lopettamisesta kaupungin omana toimintana.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupungin välinehuollon yhdistäminen liikkeenluovutuksella HUS:n Leikkaussalit, teho- ja kivunhoidon tulosityksikön välinehuoltoon varmistaa ja parantaa välinehuollon toimintavarmuutta. Näin ollen muu-
tos hyödyttää asiakasta/potilasta hänen käyttäessään terveydenhuollon palveluja. Edellä todetun arvioidaan vaikuttavan myönteisesti terveys-
palveluja käyttävien terveyteen ja hyvinvointiin.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anneli Lintuluoto, välinehuoltopäällikkö, puhelin: 310 47431
anneli.lintuluoto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikkeenluovutussopimus
- 2 Liikkeenluovutussopimusliite 2 a Välinehuollon laitteet
- 3 Liikkeenluovutussopimusliite 2 b Välinehuollon irtain
- 4 Liikkeenluovutussopimusliite 3 Sopimukset
- 5 Liikkeenluovutussopimusliite 5 Tilat ja vuokrat
- 6 Liikkeenluovutussopimusliite 4 Helsingin kaupungin ja HUSin yhteistoimintasopimus välinehuollosta
- 7 Yhteistoimintasopimusliite 1 Palvelukuvaus
- 8 Yhteistoimintasopimusliite 2 Hintaliite
- 9 Yhteistoimintasopimusliite 3 Helsingin kaupungin Tietoturvallisuusliite
- 10 Palvelukuvausliite 1 Asiakkaat ja yhteystiedot
- 11 Palvelukuvausliite 2 Välinehuollon kuljetustaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.09.2018

Asia/4

§ 217

Selvitys toimenpiteistä maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämiseksi

HEL 2018-007727 T 01 00 00 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan selvityksen maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämiseksi kaupunginvaltuuston 13.6.2018 tekemän päätöksen mukaisesti:

"Asiakasmäärät

Maahanmuuttoyksikköön tuli uusia asiakkaita 633 vuonna 2015, 1 169 vuonna 2016 ja 1 253 vuonna 2017. Tammi-heinäkuussa 2018 uusia asiakkaita vastaanotettiin yhteensä 526 henkilöä ja 332 kotitaloutta. Uusien asiakkaiden määrä jäänee tänä vuonna jonkin verran vähäisemmäksi kuin kahtena edeltävänä vuotena, mutta on edelleen merkittävästi korkeammalla tasolla aiempiin vuosiin nähden. Toisesta kunnasta muuttaneiden osuus uusista asiakkaista on kasvanut ja vastaanottokeskuksesta muuttaneiden osuus vähentynyt vuonna 2018.

Täysi-ikäisten asiakkaiden keski-ikä on 30,7 vuotta ja asiakkaista 51,3 % on alle 30-vuotiaita. Miehiä asiakkaista on 73 % ja asiakkaiden kansallisuuksia on ainakin 61 ja yli 42 äidinkieltä.

Vuonna 2017 maahanmuuttoyksikössä oli 2 215 kotitaloutta ja 3 943 henkilöä, jotka saivat toimeentulotukea/kotoutumistukea. Tilastoseuran mukaan asiakkaan saamasta palvelusta on tehty merkintä 2 783 henkilölle vuonna 2017.

Tilastoinnin kehittäminen

Tilastoinnin kehittämistä on valmisteltu yhteistyössä tilastopalvelut -yksikön kanssa. Maahanmuuttoyksikön tarkan asiakasmäärän tuottaminen tilastointitietokannasta ei nykytilanteessa onnistu ilman päätöksentekoa jokaiselle perheenjäsenelle.

Maahanmuuttoyksikön asiakkaiden saamista palveluista tehdään päätös, kun

- henkilö/perhe saa täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea
- lapsen katsotaan olevan erityistä tukea tarvitseva
- alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneelle lapselle järjestetään laitospalvelua tai

- paperittomalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta.

Tarkkana lukuna voidaan antaa toimeentulotukea tai kotouttamistukea saavien kotitalouksien ja henkilöiden määrä, joka julkaistaan kerran kuussa tilastoportaalissa.

Asiakkaan tapaamiset tilastoidaan käynteinä, mutta niistä ei saada koottua tietoa perhekokonaisuuksista. Uusien asiakkaiden kohdalla käytetään manuaalista seurantaa. Asiakkuuden päättyminen perustuu manuaaliseen seurantaan. Jatkossa Apotissa järjestelmä reagoi, jos asiakkaalla ei ole tapahtumia kolmen kuukauden aikana ja ehdottaa asiakkuuden päättämistä.

Tilastointia voidaan kehittää ottamalla käyttöön päätöksenteko asiakkaalle annettavasta sosiaalipalvelusta, joka on jo käytössä aikuissosiaalityössä, ottamalla käyttöön säännöllisin väliajoin tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otettu seurantaraportti ja manuaalisen tilastoinnin seurannan tehostaminen.

Päätöksenteko asiakkaalle annettavista sosiaalipalveluista tuottaa vasta viiveellä luotettavan tiedon asiakasmääristä, jos päätöksentekoa ei toteuteta kattavasti kaikkien tällä hetkellä asiakkuudessa olevien henkilöiden kohdalla vaan vähitellen uusissa asiakkuuksissa. Päätöksenteko lisää kuitenkin sosiaalityöntekijöiden kirjallista työtä, koska maahanmuuttoyksikön asiakkaat saavat samanaikaisesti useampaa sosiaalipalvelua.

Kotoutumisen edistämisessä työskentely koko perheen kanssa on keskeistä. Koska tietojärjestelmässä ei kyetä yhdistämään tietoa siitä, kuinka moni päätöksen saanut on saman perheen jäsen, tilastoinnin kehittämiseksi esitetäänkin säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa tehtävää manuaalista asiakasmäärien laskentaa, jota täydennetään tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otetulla seurantaraportilla. Uusien asiakkaiden seuranta toteutetaan manuaalisesti.

Sosiaalityöntekijäresurssit

Sosiaalityöntekijöiden resurssitarkastelu on valmisteltu yhteistyössä maahanmuuttoyksikön henkilöstön kanssa. Selvityksen perusteet käsiteltiin työpaikkakokouksessa 14.8.2018.

Maahanmuuttoyksikössä on tällä hetkellä 26 sosiaalityöntekijän vakanssia, joista kahden sosiaalityöntekijän palkkakustannukset Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus korvaa alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten jälkihuollon järjestämiseksi Helsingin

kaupungille. Korvaamisen henkilöstömitoituksena on 50 jälkihuolto-
nuorta /sosiaalityöntekijä.

Valtuuston päätöksen mukaisesti asiakasmäärän työntekijää kohden
tulee olla aikuissosiaalityön asiakasmäärän tasolla. Keväällä 2018 teh-
dyssä aikuissosiaalityön resurssitarkastelussa asiakkaita oli vuoden ai-
kana keskimäärin 87 asiakasta /sosiaalityöntekijä yli 30-vuotiaiden tii-
meissä ja 70 asiakasta/sosiaalityöntekijä alle 30-vuotiaiden tiimeissä.
Poikkileikkaustietoa ei ole tässä yhteydessä selvitetty. Aikuissosiaali-
työssä ei ole käytössä mitoitussuosituksia.

Maahanmuuttoyksikössä selvitettiin asiakaslistojen avulla manuaalises-
ti 4.7.2018 sosiaalityöntekijöiden asiakkaiden määrät poikkileikkaustie-
tona. Yli 18-vuotiaita henkilöitä oli 1 891, joista jälkihuolto-
nuoria 138. Alle 18-vuotiaita henkilöitä oli 763, joista erityisen tuen tarpeessa olevia
lapsia 85, yhteensä 2 654 henkilöä (1 599 kotitaloutta).

Asiakkaita oli ilman jälkihuolto-
nuoria ja heidän palveluidensa järjestämi-
seksi varattuja henkilöstöresursseja 105 henkilöä/ sosiaalityöntekijä.
Jotta maahanmuuttoyksikön sosiaalityön resurssit vastaisivat nuorten
tiimien resursseja asiakasmäärään nähden, tarvittaisiin 12 sosiaalityön-
tekijän vakanssia lisää.

Henkilöstökuluina 12 vakanssin lisäys on noin 687 000 euroa/vuosi.
Kustannuksiin ei saada suoraan kohdennettua valtion korvausta.

Valtionkorvaukset

Kunnat ovat kotoutumislain mukaisesti oikeutettuja valtion maksamiin
korvauksiin kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Korvaukset on tar-
koitettu pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun heidän
kotoutumistaan tukevaan toimintaan.

Korvaukset jakautuvat laskennallisiin korvauksiin sekä toteutuneiden
kulujen mukaan maksettaviin korvauksiin. Laskennallista korvausta
maksetaan kunnalle jokaisesta vastaanotetusta henkilöstä 2 300 eu-
roa/vuosi yli 7-vuotiaista ja sitä vanhemmista sekä 6 845 euroa/vuosi
alle 7-vuotiaista.

Laskennallisia korvauksia tulisi käyttää lähtökohtaisesti kunnan kotout-
tamisohjelmassa mainittuihin kotoutumista edistävien ja tukevien toi-
menpiteiden järjestämiseen ja kehittämiseen. Laskennallisella korvauk-
sella voidaan kattaa kotoutumista tukevaa toimintaa, kuten sosiaali- ja
terveydenhuollon palveluja, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa sekä
osallisuutta edistäviä palveluja.

Kunnalle korvaukset maksaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava KEHA-keskus.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä onnistuneelle kotoutumiselle. Asiaksmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijän työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän työssä asiakkaiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Tämä vahvistaa maahanmuuttaja-asiakkaiden kotoutumista, yhteiskuntaan asettumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Käsittely

Etelän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Karisto oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sakari Männikkö: Mikäli maahanmuuttoyksikkö ei selviä nykyisillä resursseilla niin ensimmäisenä toimenpiteenä on poistettava laittomasti maassa oleskelevien palveluiden laajennus. Tämä on tehtävä vaihtoehtona sille, että Helsinki palkkaa lisää henkilöstöä ja rahoittaa tämän jo ennestään alimitoitetusta sosiaali- ja terveystoimen budjetista.

Vastaehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sakari Männikkö: Muutetaan lausunnon kohdan "Tilastoinnin kehittäminen" toisen kappaleen viimeinen kohta "paperittomalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta" muotoon: "laittomasti maassa oleskelevalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta."

Vastaehdotus 2 raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 3:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä onnistu-

neelle kotoutumiselle. Asiakasmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (puheenjohtaja Sanna Vesikansa): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä onnistuneelle kotoutumiselle. Asiakasmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 12

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Sami Heistaro, Kati Juva, Seija Muurinen, Sanna-Mari Oranen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Sakari Männikkö

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen äänin 12 - 0 (tyhjää 1).

Jäsen Sakari Männikkö jätti lausunnosta eriävän mielipiteen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leena.luhtasela(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite maahanmuuton sosiaalityön koottamistoiminnan voimavaroista

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi seuraavan selvityksen maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijöiden määrän lisäämiseksi kaupunginvaltuuston 13.6.2018 tekemän päätöksen mukaisesti:

"Asiakasmäärät

Maahanmuuttoyksikköön tuli uusia asiakkaita 633 vuonna 2015, 1 169 vuonna 2016 ja 1 253 vuonna 2017. Tammi-heinäkuussa 2018 uusia asiakkaita vastaanotettiin yhteensä 526 henkilöä ja 332 kotitaloutta. Uusien asiakkaiden määrä jäänee tänä vuonna jonkin verran vähäisemmäksi kuin kahtena edeltävänä vuotena, mutta on edelleen merkittävästi korkeammalla tasolla aiempiin vuosiin nähden. Toisesta kunnasta muuttaneiden osuus uusista asiakkaista on kasvanut ja vastaanottokeskuksesta muuttaneiden osuus vähentynyt vuonna 2018.

Täysi-ikäisten asiakkaiden keski-ikä on 30,7 vuotta ja asiakkaista 51,3 % on alle 30-vuotiaita. Miehiä asiakkaista on 73 % ja asiakkaiden kansallisuuksia on ainakin 61 ja yli 42 äidinkieltä.

Vuonna 2017 maahanmuuttoyksikössä oli 2 215 kotitaloutta ja 3 943 henkilöä, jotka saivat toimeentulotukea/kotoutumistukea. Tilastoseuran mukaan asiakkaan saamasta palvelusta on tehty merkintä 2 783 henkilölle vuonna 2017.

Tilastoinnin kehittäminen

Tilastoinnin kehittämistä on valmisteltu yhteistyössä tilastopalvelut -yksikön kanssa. Maahanmuuttoyksikön tarkan asiakasmäärän tuottaminen tilastointitietokannasta ei nykytilanteessa onnistu ilman päätöksentekoa jokaiselle perheenjäsenelle.

Maahanmuuttoyksikön asiakkaiden saamista palveluista tehdään päätös, kun

- henkilö/perhe saa täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea
- lapsen katsotaan olevan erityistä tukea tarvitseva
- alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneelle lapselle järjestetään laitospalvelua tai
- paperittomalle henkilölle myönnetään SHL 12 §:n mukaista avustusta.

Tarkkana lukuna voidaan antaa toimeentulotukea tai kotouttamistukea saavien kotitalouksien ja henkilöiden määrä, joka julkaistaan kerran kuussa tilastoportaalissa.

11.09.2018

Asiakkaan tapaamiset tilastoidaan käynteinä, mutta niistä ei saada koottua tietoa perhekokonaisuuksista. Uusien asiakkaiden kohdalla käytetään manuaalista seurantaa. Asiakkuuden päätyminen perustuu manuaaliseen seurantaan. Jatkossa Apotissa järjestelmä reagoi, jos asiakkaalla ei ole tapahtumia kolmen kuukauden aikana ja ehdottaa asiakkuuden päättämistä.

Tilastointia voidaan kehittää ottamalla käyttöön päätöksenteko asiakkaalle annettavasta sosiaalipalvelusta, joka on jo käytössä aikuissosiaalityössä, ottamalla käyttöön säännöllisin väliajoin tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otettu seurantaraportti ja manuaalisen tilastoinnin seurannan tehostaminen.

Päätöksenteko asiakkaalle annettavista sosiaalipalveluista tuottaa vasta viiveellä luotettavan tiedon asiakasmääristä, jos päätöksentekoa ei toteuteta kattavasti kaikkien tällä hetkellä asiakkuudessa olevien henkilöiden kohdalla vaan vähitellen uusissa asiakkuuksissa. Päätöksenteko lisää kuitenkin sosiaalityöntekijöiden kirjallista työtä, koska maahanmuuttoyksikön asiakkaat saavat samanaikaisesti useampaa sosiaalipalvelua.

Kotoutumisen edistämisessä työskentely koko perheen kanssa on keskeistä. Koska tietojärjestelmässä ei kyetä yhdistämään tietoa siitä, kuinka moni päätöksen saanut on saman perheen jäsen, tilastoinnin kehittämiseksi esitetäänkin säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa tehtävää manuaalista asiakasmäärien laskentaa, jota täydennetään tietojärjestelmästä sovituin kriteerein otetulla seurantaraportilla. Uusien asiakkaiden seuranta toteutetaan manuaalisesti.

Sosiaalityöntekijäresurssit

Sosiaalityöntekijöiden resurssitarkastelu on valmisteltu yhteistyössä maahanmuuttoyksikön henkilöstön kanssa. Selvityksen perusteet käsiteltiin työpaikkakokouksessa 14.8.2018.

Maahanmuuttoyksikössä on tällä hetkellä 26 sosiaalityöntekijän vakanssia, joista kahden sosiaalityöntekijän palkkakustannukset Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus korvaa alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten jälkihuollon järjestämiseksi Helsingin kaupungille. Korvaamisen henkilöstömitoituksena on 50 jälkihuolto- nuorta /sosiaalityöntekijä.

Valtuuston päätöksen mukaisesti asiakasmäärän työntekijää kohden tulee olla aikuissosiaalityön asiakasmäärän tasolla. Keväällä 2018 tehdyssä aikuissosiaalityön resurssitarkastelussa asiakkaita oli vuoden aikana keskimäärin 87 asiakasta /sosiaalityöntekijä yli 30-vuotiaiden tiimeissä ja 70 asiakasta/sosiaalityöntekijä alle 30-vuotiaiden tiimeissä.

Poikkileikkaustietoa ei ole tässä yhteydessä selvitetty. Aikuissosiaalityössä ei ole käytössä mitoitussuositusta.

Maahanmuuttoyksikössä selvitettiin asiakaslistojen avulla manuaalisesti 4.7.2018 sosiaalityöntekijöiden asiakkaiden määrät poikkileikkaustietona. Yli 18-vuotiaita henkilöitä oli 1 891, joista jälkihuoltoonuria 138. Alle 18-vuotiaita henkilöitä oli 763, joista erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia 85, yhteensä 2 654 henkilöä (1 599 kotitaloutta).

Asiakkaita oli ilman jälkihuoltoonuria ja heidän palveluidensa järjestämiseksi varattuja henkilöstöresursseja 105 henkilöä/ sosiaalityöntekijä. Jotta maahanmuuttoyksikön sosiaalityön resurssit vastaisivat nuorten tiimien resursseja asiakasmäärään nähden, tarvittaisiin 12 sosiaalityöntekijän vakanssia lisää.

Henkilöstökuluina 12 vakanssin lisäys on noin 687 000 euroa/vuosi. Kustannuksiin ei saada suoraan kohdennettua valtion korvausta.

Valtionkorvaukset

Kunnat ovat kotoutumislain mukaisesti oikeutettuja valtion maksamiin korvauksiin kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Korvaukset on tarkoitettu pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun heidän kotoutumistaan tukevaan toimintaan.

Korvaukset jakautuvat laskennallisiin korvauksiin sekä toteutuneiden kulujen mukaan maksettaviin korvauksiin. Laskennallista korvausta maksetaan kunnalle jokaisesta vastaanotetusta henkilöstä 2 300 euroa/vuosi yli 7-vuotiaista ja sitä vanhemmista sekä 6 845 euroa/vuosi alle 7-vuotiaista.

Laskennallisia korvauksia tulisi käyttää lähtökohtaisesti kunnan kotouttamisohjelmassa mainittuihin kotoutumista edistävien ja tukevien toimenpiteiden järjestämiseen ja kehittämiseen. Laskennallisella korvauksella voidaan kattaa kotoutumista tukevaa toimintaa, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa sekä osallisuutta edistäviä palveluja.

Kunnalle korvaukset maksaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava KEHA-keskus.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijän työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän työssä asiakkaiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Tämä vahvistaa maahanmuuttaja-asiakkaiden kotoutumista, yhteiskuntaan asettumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosiaalityönteki-

jöiden asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Etelän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Karisto on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Valtuutettu Sandra Hagman ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan sosiaalityön kotouttamistoiminnan edellytysten turvaamista ja voimavarojen mitoittamisen toimenpiteitä.

Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 13.6.2018, että asia on loppuun käsitelty. Samalla kaupunginvaltuusto kehotti selvittämään, mitä toimenpiteitä vaaditaan sosiaalityöntekijöiden määrän nostamiseksi aikuissosiaalityön mitoitussuosituksen tasolle ja mitkä ovat kustannusvaikutukset kaupungille, kun valtion rahoitus otetaan huomioon. Tämän lisäksi selvityksessä tulee tuoda ilmi nykyiset asiakasmäärät ja sen yhteydessä saatetaan maahanmuuttoyksikön tilastointi ajan tasalle. Selvitys tuodaan sosiaali- ja terveyslautakuntaan hyvissä ajoin ennen syksyn 2018 budjettineuvotteluja.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579

sari.karisto(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401

maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283

leena.luhtasela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite maahanmuuton sosiaalityön kotouttamistoiminnan voimavaroista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 218

Selvitys lastensuojelun jälkihuollon työntekijämitoituksesta

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi valtuutettu Maria Ohisalon lastensuojelun jälkihuollon työntekijämitoitusta koskeneen valtuustoaloitteen pohjalta tehdyn seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan selvityksen:

"Jälkihuollon tehtävät

Lastensuojelun jälkihuollossa tuetaan 16–20-vuotiaita nuoria kodin ulkopuolelle tapahtuneen sijoituksen jälkeen ja varmistetaan nuorten hyvinvointi ja selviytyminen nuoruuden ja aikuisuuden siirtymisvaiheessa. Jokaiselle nuorelle on nimetty jälkihuollon vastuusosiaalityöntekijä.

Sosiaalityöntekijän tehtävänä jälkihuollossa on huolehtia nuorten asiakkaiden hyvinvoinnista ja oikeusturvan toteutumisesta, tehdä muutoksiin valmistavaa työtä sekä tarjota nuorille psykososiaalista tukea ja tehdä tarvittavat päätökset. Sosiaalityöntekijä sovittaa yhteen eri tuet ja palvelut, ohjaa kokonaisuutta ja prosessin toimivuutta. Kunkin nuoren palvelukokonaisuus, tarkoitus ja tavoitteet kirjataan jälkihuoltosuunnitelmaksi. Asiakassuunnitelma toimii suunnittelun, resurssien ohjaamisen ja arvioinnin välineenä.

Sosiaaliohjaajan tehtävänä jälkihuollossa on antaa neuvontaa, ohjausta ja psykososiaalista tukea nuorten arjessa, palvelujen käytössä sekä tehdä yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on asiakkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen vahvistamalla nuorten elämänhallintaa ja toimintakykyä. Sosiaaliohjaaja toteuttaa asiakassuunnitelmassa sovittuja tehtäviä ja tavoitteita.

Jälkihuollon asiakkaat

Jälkihuoltoa saavien nuorten määrä vaihtelee vuosittain jonkin verran riippuen siitä, kuinka monella lastensuojelun asiakkaalla kulloinkin on oikeus jälkihuoltoon ja kuinka moni ottaa palveluja vastaan. Jälkihuollon palvelut ovat nuorille jatkumo lastensuojelusta, ja suurin osa nuorista siirtyykin palveluihin, joissa on tarjolla asumisratkaisuja, taloudellista tukea sekä aikuisten tukea. Jokaiseen jälkihuoltoon siirtyneeseen nuoreen pyritään saamaan säännöllinen kontakti. Osalla nuorista on silti palveluihin kiinnittymisessä suuria haasteita, eivätkä kaikki nuoret ota vastaan jälkihuollon palveluita, vaikka heillä on siihen oikeus.

Vaikka lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä on viime vuosien aikana vähentynyt, on kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä lisääntynyt. Huostaanotot tapahtuvat entistä myöhäisemmässä vaiheessa, usein vasta lapsen ollessa 15–17-vuotias. Kuntouttavan sijaishuollon aika jää silloin lyhyeksi, ja kuntoutusprosessi jatkuu jälkihuollossa, missä kuntouttavan ja itsenäistävän työskentelyn tarve nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä on merkittävää.

Tutkimustoiminta

Helsingin ja Itä-Suomen yliopisto ovat tutkineet jälkihuoltoa keräämällä vuonna 2015 yhteensä 600 jälkihuollon päättäneen nuoren tiedot. Nuorten koulutustaso oli heikko, sillä vain 14 % oli valmistunut ammatin jälkihuollon päättyessä. Eniten haasteita oli päivärytmin (40 %), rahankäytön (51 %) ja päihteiden (25 %) käytön osalta. Noin 40 %:lla nuorista oli kirjattu mielenterveydellinen diagnoosi ja 25 %:lla oli toimintakykyä häiritsevä päihdeongelma.

Keväällä 2018 tehtiin jälkihuollon sosiaalityössä palvelutarpeiden kartoitus yli 700 nuorelle. Kartoituksessa tuli esiin, että 250 nuorella ei ollut joko asuntoa, päivittäistä ohjelmaa tai turvallista aikuista elämässään. Jälkihuollossa olevista nuorista noin 10%:lla ei ollut peruskoulututkintoa. Jälkihuollossa olevilla nuorilla on ylisukupolvisia pulmia ja useiden läheisverkostot ovat heikot. Monella on vakava syrjäytymisriski traumaustan vuoksi. Osalla nuorista kuormittavia tekijöitä ei oltu pystytty korjaamaan sijoituksen aikana. Nuorten itsenäistymistaidot ovat puutteellisia ja elämän varhaisvaiheiden haasteet ovat aiheuttaneet useimmille viiveitä. Useilla nuorilla ei ole ikätasoisia valmiuksia itsenäiseen elämään. Moni tarvitsee tukea myös jälkihuollon jälkeen.

Palvelupaketit

Nuorista valtaosan kanssa tehdään töitä viikoittain tai useamman kerran kuukaudessa. Nuorten tarvitsemat palvelut voidaan jakaa neljään ryhmään.

- Tehostetun tuen palveluja tarvitsee 5 % nuorista. Nuorilla on erityisen paljon tuen tarvetta, koska heillä on huomattavia rajoitteita toimintakyvyssä, esim. neurologisia ongelmia tai jatkuvaa hoidon tarvetta. Nuorella voi olla myös vakava mielenterveys- tai päihdeongelma. Jokaisella on jälkihuollon sosiaalityöntekijä, minkä lisäksi sosiaaliohjaaja tapaa ja pitää yhteyttä nuoriin useita kertoja viikossa.
- Vahvan tuen palveluja tarvitsee 55 % nuorista. Nuorilla on monia ongelmia elämäntilanteessa ja itsenäistymisessä. Haasteita on tyyppillisesti asumisessa, päivittäisissä arjen toiminnoissa, ihmissuhteissa tärkeiden ihmisten kanssa ja omasta hyvinvoinnista huolehtimisessa. Moni jää koulutuksen ulkopuolelle. Jokaisella on jälkihuollon

11.09.2018

sosiaalityöntekijä, minkä lisäksi rinnalla tarvitaan tiivistä sosiaaliohjausta arjen ja itsenäistymisasioiden edistämiseen käytännössä. Nuoria tavataan ja heihin pidetään yhteyttä useita kertoja kuukaudessa tai viikoittain.

- Yhteydenpitopalveluja tarvitsee 25 % jälkihuoltonuorista. Heidän elämäntilanteensa on selkeä ja rauhallinen. Asiakkaat ovat tarvittavien palvelujen piirissä. Yhteydenpitoasiakkaissa on muun muassa opiskelijoita ja nuoria, jotka ovat työssä. Sosiaalityöntekijä tapaa ja pitää yhteyttä kerran kuukaudessa tai joskus harvemmin. Hän tekee mm. päätöksiä nuorten itsenäistymisvaroista. Sosiaaliohjausta ei yleensä tarvita yhteydenpitopalveluissa.
- Kiireellisen tilanteen palvelujen tarvetta on 15 %:lla jälkihuollon nuorista. Kiireellinen tilanne voi tulla kenelle tahansa nuorista äkillisen vakavan ongelman ilmetessä. Tällaisia ovat elämänkriisit kuten asunnottomuus ja kiireellinen (mielenterveys/päihde) hoidon tarve. Nuoret tarvitsevat tällöin useita palveluja ja tilanteen rauhoittamista. Sosiaalityöntekijä on keskeisessä roolissa tavaten ja pitäen yhteyttä nuoreen useita kertoja viikossa. Jos nuori tarvitsee tukea arjen asioissa, nuoren tueksi tulee myös sosiaaliohjaaja. Työskentely on tiivistä tilanteen yli. Kiireellisen tilanteen palveluista nuori siirtyy vahvan tai tehostetun tuen palveluihin tai yhteydenpitopalveluihin.

Kehittäminen

Jälkihuollon palveluissa on tähän saakka sosiaalityö ja tuettu asuminen olleet toisistaan irrallisina palveluina. Tukiasumisen sosiaaliohjaus on kohdistunut 302 jälkihuollon asunnossa asuvaan nuoreen. Lähes 500 nuorta on jäänyt ilman kaupungin työntekijöiden sosiaaliohjausta. Osalle asiakkaista on ostettu sosiaaliohjausta yksityisiltä palveluntarjoajilta. Jälkihuollon onnistumisen edellytyksenä on, että jokaiselle jälkihuollossa olevalle nuorelle taataan tarpeiden mukaiset palvelut asiakaslähtöisesti asiakassuunnitelman mukaan. Jälkihuoltoprosessia on lähdetty kehittämään monitoimijaiseksi selkeyttämällä sosiaalityöntekijöiden ja ohjaajien kokonaisprosessia ja karsimalla päällekkäistä työtä. Prosessien sujuvuus varmistetaan arvioimalla ja seuraamalla vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että jokaisella jälkihuoltonuorella on jälkihuollon aikana ja sen jälkeen asunto, järkevää ohjelmaa päivisin ja turvallinen aikuinen. Lisäksi hänellä tulee olla mahdollisuus opiskella (jokaisen osalta peruskoulu ja toisen asteen tutkinto).

Tällä hetkellä jälkihuollossa työskentelee 3 esimiestä, 9 sosiaalityöntekijää ja 20 sosiaaliohjaajaa sekä kaupunginhallituksen käyttövaroilla lisäresursseina palkatut 4 sosiaaliohjaajaa vuoden 2018 loppuun asti. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien yhteiset tiimit aloittivat kokeiluna jälkihuollossa toukokuussa 2018. Kussakin tiimissä on kolme jälkihuollon sosiaalityöntekijää ja kaupunginhallituksen käyttövaroilla palka-

tut 1–2 sosiaaliohjaajaa. Kokeilun sosiaaliohjaajat tarjoavat palveluja erityisesti nuorille, jotka eivät asu jälkihuollon tuetussa asumisessa. Tiimeissä kokeillaan lastensuojelun systeemistä työmenetelmää.

Syyskuusta 2018 lähtien jokainen jälkihuollon sosiaaliohjaaja osallistuu asiakkaan suunnitelman laadintaan yhdessä sosiaalityöntekijän ja asiakkaan kanssa. Vuoden 2019 alusta tarjotaan jälkihuollon sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut kaikille jälkihuollon asiakkaille heidän tarpeidensa mukaisesti, ei asumisstatuksen mukaan. Tietoa kehittämisestä, kokeilusta ja tarvittavista jatkotoimista saadaan syksyn 2018 edetessä.

Resurssit

Jälkihuolto on lastensuojelun onnistumisen kannalta olennainen vaihe. Työntekijöillä tulee olla nuorten sekä heidän perheidensä tukemiseen ja yhteydenpitoon riittävästi aikaa. Sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu paremmin lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa lisäksi työntekijöiden työhyvinvointia.

Vuonna 2017 jälkihuollossa oli 1 079 asiakasta. Kuukausitasolla palveluiden piirissä on noin 800 nuorta. Kullakin sosiaalityöntekijällä on noin 90 asiakasnuorta. Aikaa ei ole riittävästi kullekin nuorelle. Jälkihuolto- nuorista noin 75 %:lla on vahvan, tehostetun tai kiireellisen tuen tarve. Jälkihuollon sosiaalityötä saadaan kohdennettua tarvitseville ja työ on vaikuttavampaa, jos sosiaalityöntekijällä on korkeintaan 50 asiakasta nykyisen 90 sijaan. Tämä tarkoittaa seitsemän uuden sosiaalityöntekijän palkkaamista jälkihuoltoon.

Sosiaalityön lisäksi nuoret tarvitsevat sosiaaliohjausta, jota tulisi tarjota keskimäärin 590 asiakkaalle vuodessa. Sosiaaliohjaajan tuen tarve vaihtelee useammasta kerrasta kuukaudessa useaan kertaan viikossa riippuen nuoren tilanteesta. Nykyisin sosiaaliohjaajilla on asiakkaita ja siten yhteistyötahoja ympäri Helsinkiä, ja vuoden aikana 20 asiakasta/ sosiaaliohjaaja. Palveluja kehitetään siihen suuntaan, että kunkin sosiaaliohjaajan toiminta-alue rajautuu pääilmansuuntien mukaisesti. Näin työaikaa suuntautuu nykyistä enemmän välittömään työhön. Sosiaaliohjaajan kohtuullinen asiakasmäärä jatkossa on 25 asiakasta/ sosiaaliohjaaja. Tarvitaan neljä uutta sosiaaliohjaajaa.

Jälkihuollon tarjoamia palveluja täydennetään ostopalveluilla, joista enemmistö menee Helsingin ulkopuolelle asuville paljon tukea tarvitseville helsinkiläisille jälkihuolto- nuorille. Pieni osa kohdentuu nuorille, joilla on suuria vaikeuksia ottaa vastaan palveluja Helsingissä lähinnä mo-

niongelmaisuuden vuoksi. Ostopalvelu on kilpailutettu ja se maksaa 32,90 euroa – 59,89 euroa /tunti.

Jotta jälkihuoltonuorille olisi riittävät palvelut koko asiakkuuden ajan, jälkihuollossa tarvittaisiin lisäyksenä 7 sosiaalityöntekijää (50 asiakasta/sosiaalityöntekijä, asiakaslukuna 788) ja 4 sosiaaliohjaajaa (25 asiakasta/sosiaaliohjaaja, asiakaslukuna 590). Lisäresurssien henkilöstökustannukset ovat noin 566 000 euroa vuodessa. Muut jälkihuollon kehittämistoimenpide-ehdotukset tuodaan kehittämiskokeilun edetessä tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakuntaan syksyn 2018 kuluessa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää jälkihuollon sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä, jotta jälkihuolto on vaikuttavaa jokaisen nuoren kohdalla. Asiakasmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan työssä lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Tämä vahvistaa nuorten itsenäistymistä ja yhteiskuntaan asettumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Käsittely

Idän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Tuominen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Sanna Vesikansa: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen jälkeen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia uusi kappale: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää jälkihuollon sosiaalityön ja -ohjauksen riittävää resurssointia tärkeänä, jotta jälkihuolto on vaikuttavaa jokaisen nuoren kohdalla. Asiakasmäärien kohtuullistaminen parantaisi myös ammattilaisten rekrytointia ja palveluiden toimivuutta."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Sanna Vesikansan vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leena.luhtasela(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi valtuutettu Maria Ohisaloon lastensuojelun jälkihuollon työntekijämitoitusta koskeneen valtuustoaloitteen pohjalta tehdyn selvityksen:

"Jälkihuollon tehtävät

Lastensuojelun jälkihuollossa tuetaan 16–20-vuotiaita nuoria kodin ulkopuolelle tapahtuneen sijoituksen jälkeen ja varmistetaan nuorten hyvinvointi ja selviytyminen nuoruuden ja aikuisuuden siirtymisvaiheessa. Jokaiselle nuorelle on nimetty jälkihuollon vastuusosiaalityöntekijä.

Sosiaalityöntekijän tehtävänä jälkihuollossa on huolehtia nuorten asiakkaiden hyvinvoinnista ja oikeusturvan toteutumisesta, tehdä muutoksiin valmistavaa työtä sekä tarjota nuorille psykososiaalista tukea ja tehdä tarvittavat päätökset. Sosiaalityöntekijä sovittaa yhteen eri tuet ja palvelut, ohjaa kokonaisuutta ja prosessin toimivuutta. Kunkin nuoren palvelukokonaisuus, tarkoitus ja tavoitteet kirjataan jälkihuoltosuunnitelmaksi. Asiakassuunnitelma toimii suunnittelun, resurssien ohjaamisen ja arvioinnin välineenä.

Sosiaaliohjaajan tehtävänä jälkihuollossa on antaa neuvontaa, ohjausta ja psykososiaalista tukea nuorten arjessa, palvelujen käytössä sekä tehdä yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on asiakkaiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen vahvistamalla nuorten elämänhallintaa ja toimintakykyä. Sosiaaliohjaaja toteuttaa asiakassuunnitelmassa sovittuja tehtäviä ja tavoitteita.

Jälkihuollon asiakkaat

Jälkihuoltoa saavien nuorten määrä vaihtelee vuosittain jonkin verran riippuen siitä, kuinka monella lastensuojelun asiakkaalla kulloinkin on oikeus jälkihuoltoon ja kuinka moni ottaa palveluja vastaan. Jälkihuollon palvelut ovat nuorille jatkumo lastensuojelusta, ja suurin osa nuorista siirtyykin palveluihin, joissa on tarjolla asumisratkaisuja, taloudellista tukea sekä aikuisten tukea. Jokaiseen jälkihuoltoon siirtyneeseen nuor-

reen pyritään saamaan säännöllinen kontakti. Osalla nuorista on silti palveluihin kiinnittymisessä suuria haasteita, eivätkä kaikki nuoret ota vastaan jälkihuollon palveluita, vaikka heillä on siihen oikeus.

Vaikka lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä on viime vuosien aikana vähentynyt, on kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä lisääntynyt. Huostaanotot tapahtuvat entistä myöhäisemmässä vaiheessa, usein vasta lapsen ollessa 15–17-vuotias. Kuntouttavan sijaishuollon aika jää silloin lyhyeksi, ja kuntoutusprosessi jatkuu jälkihuollossa, missä kuntouttavan ja itsenäistävän työskentelyn tarve nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä on merkittävää.

Tutkimustoiminta

Helsingin ja Itä-Suomen yliopisto ovat tutkineet jälkihuoltoa keräämällä vuonna 2015 yhteensä 600 jälkihuollon päättäneen nuoren tiedot. Nuorten koulutustaso oli heikko, sillä vain 14 % oli valmistunut ammatin jälkihuollon päättyessä. Eniten haasteita oli päivärytmin (40 %), rahankäytön (51 %) ja päihteiden (25 %) käytön osalta. Noin 40 %:lla nuorista oli kirjattu mielenterveydellinen diagnoosi ja 25 %:lla oli toimintakykyä häiritsevä päihdeongelma.

Keväällä 2018 tehtiin jälkihuollon sosiaalityössä palvelutarpeiden kartoitus yli 700 nuorelle. Kartoituksessa tuli esiin, että 250 nuorella ei ollut joko asuntoa, päivittäistä ohjelmaa tai turvallista aikuista elämässään. Jälkihuollossa olevista nuorista noin 10%:lla ei ollut peruskoulututkintoa. Jälkihuollossa olevilla nuorilla on ylisukupolvisia pulmia ja useiden läheisverkostot ovat heikot. Monella on vakava syrjäytymisriski traumaustaan vuoksi. Osalla nuorista kuormittavia tekijöitä ei oltu pystytty korjaamaan sijoituksen aikana. Nuorten itsenäistymistaidot ovat puutteellisia ja elämän varhaisvaiheiden haasteet ovat aiheuttaneet useimmille viiveitä. Useilla nuorilla ei ole ikätasoisia valmiuksia itsenäiseen elämään. Moni tarvitsee tukea myös jälkihuollon jälkeen.

Palvelupaketit

Nuorista valtaosan kanssa tehdään töitä viikoittain tai useamman kerran kuukaudessa. Nuorten tarvitsemat palvelut voidaan jakaa neljään ryhmään.

- Tehostetun tuen palveluja tarvitsee 5 % nuorista. Nuorilla on erityisen paljon tuen tarvetta, koska heillä on huomattavia rajoitteita toimintakyvyssä, esim. neurologisia ongelmia tai jatkuvaa hoidon tarvetta. Nuorella voi olla myös vakava mielenterveys- tai päihdeongelma. Jokaisella on jälkihuollon sosiaalityöntekijä, minkä lisäksi sosiaaliohjaaja tapaa ja pitää yhteyttä nuoriin useita kertoja viikossa.

- Vahvan tuen palveluja tarvitsee 55 % nuorista. Nuorilla on monia ongelmia elämäntilanteessa ja itsenäistymisessä. Haasteita on tyyppillisesti asumisessa, päivittäisissä arjen toiminnoissa, ihmissuhteissa tärkeiden ihmisten kanssa ja omasta hyvinvoinnista huolehtimisessa. Moni jää koulutuksen ulkopuolelle. Jokaisella on jälkihuollon sosiaalityöntekijä, minkä lisäksi rinnalla tarvitaan tiivistä sosiaaliohjausta arjen ja itsenäistymisasioiden edistämiseen käytännössä. Nuoria tavataan ja heihin pidetään yhteyttä useita kertoja kuukaudessa tai viikoittain.
- Yhteydenpitopalveluja tarvitsee 25 % jälkihuoltonuorista. Heidän elämäntilanteensa on selkeä ja rauhallinen. Asiakkaat ovat tarvittavien palvelujen piirissä. Yhteydenpitoasiakkaissa on muun muassa opiskelijoita ja nuoria, jotka ovat työssä. Sosiaalityöntekijä tapaa ja pitää yhteyttä kerran kuukaudessa tai joskus harvemmin. Hän tekee mm. päätöksiä nuorten itsenäistymisvaroista. Sosiaaliohjausta ei yleensä tarvita yhteydenpitopalveluissa.
- Kiireellisen tilanteen palvelujen tarvetta on 15 %:lla jälkihuollon nuorista. Kiireellinen tilanne voi tulla kenelle tahansa nuorista äkillisen vakavan ongelman ilmetessä. Tällaisia ovat elämänkriisit kuten asunnottomuus ja kiireellinen (mielenterveys/päihde) hoidon tarve. Nuoret tarvitsevat tällöin useita palveluja ja tilanteen rauhoittamista. Sosiaalityöntekijä on keskeisessä roolissa tavaten ja pitäen yhteyttä nuoreen useita kertoja viikossa. Jos nuori tarvitsee tukea arjen asioissa, nuoren tueksi tulee myös sosiaaliohjaaja. Työskentely on tiivistä tilanteen yli. Kiireellisen tilanteen palveluista nuori siirtyy vahvan tai tehostetun tuen palveluihin tai yhteydenpitopalveluihin.

Kehittäminen

Jälkihuollon palveluissa on tähän saakka sosiaalityö ja tuettu asuminen olleet toisistaan irrallisina palveluina. Tukiasumisen sosiaaliohjaus on kohdistunut 302 jälkihuollon asunnossa asuvaan nuoreen. Lähes 500 nuorta on jäänyt ilman kaupungin työntekijöiden sosiaaliohjausta. Osalle asiakkaista on ostettu sosiaaliohjausta yksityisiltä palveluntarjoajilta. Jälkihuollon onnistumisen edellytyksenä on, että jokaiselle jälkihuollossa olevalle nuorelle taataan tarpeiden mukaiset palvelut asiakaslähtöisesti asiakassuunnitelman mukaan. Jälkihuolto prosessia on lähdetty kehittämään monitoimijaiseksi selkeyttämällä sosiaalityöntekijöiden ja ohjaajien kokonaisprosessia ja karsimalla päällekkäistä työtä. Prosessien sujuvuus varmistetaan arvioimalla ja seuraamalla vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että jokaisella jälkihuoltonuorella on jälkihuollon aikana ja sen jälkeen asunto, järkevää ohjelmaa päivisin ja turvallinen aikuinen. Lisäksi hänellä tulee olla mahdollisuus opiskella (jokaisen osalta peruskoulu ja toisen asteen tutkinto).

Tällä hetkellä jälkihuollossa työskentelee 3 esimiestä, 9 sosiaalityöntekijää ja 20 sosiaaliohjaajaa sekä kaupunginhallituksen käyttövaroilla lisäresursseina palkatut 4 sosiaaliohjaajaa vuoden 2018 loppuun asti. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien yhteiset tiimit aloittivat kokeiluna jälkihuollossa toukokuussa 2018. Kussakin tiimissä on kolme jälkihuollon sosiaalityöntekijää ja kaupunginhallituksen käyttövaroilla palkatut 1–2 sosiaaliohjaajaa. Kokeilun sosiaaliohjaajat tarjoavat palveluja erityisesti nuorille, jotka eivät asu jälkihuollon tuetussa asumisessa. Tiimeissä kokeillaan lastensuojelun systeemistä työmenetelmää.

Syyskuusta 2018 lähtien jokainen jälkihuollon sosiaaliohjaaja osallistuu asiakkaan suunnitelman laadintaan yhdessä sosiaalityöntekijän ja asiakkaan kanssa. Vuoden 2019 alusta tarjotaan jälkihuollon sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut kaikille jälkihuollon asiakkaille heidän tarpeidensa mukaisesti, ei asumisstatuksen mukaan. Tietoa kehittämisestä, kokeilusta ja tarvittavista jatkotoimista saadaan syksyn 2018 edetessä.

Resurssit

Jälkihuolto on lastensuojelun onnistumisen kannalta olennainen vaihe. Työntekijöillä tulee olla nuorten sekä heidän perheidensä tukemiseen ja yhteydenpitoon riittävästi aikaa. Sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu paremmin lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa lisäksi työntekijöiden työhyvinvointia.

Vuonna 2017 jälkihuollossa oli 1 079 asiakasta. Kuukausitasolla palveluiden piirissä on noin 800 nuorta. Kullakin sosiaalityöntekijällä on noin 90 asiakasnuorta. Aikaa ei ole riittävästi kullekin nuorelle. Jälkihuolto- nuorista noin 75 %:lla on vahvan, tehostetun tai kiireellisen tuen tarve. Jälkihuollon sosiaalityötä saadaan kohdennettua tarvitseville ja työ on vaikuttavampaa, jos sosiaalityöntekijällä on korkeintaan 50 asiakasta nykyisen 90 sijaan. Tämä tarkoittaa seitsemän uuden sosiaalityöntekijän palkkaamista jälkihuoltoon.

Sosiaalityön lisäksi nuoret tarvitsevat sosiaaliohjausta, jota tulisi tarjota keskimäärin 590 asiakkaalle vuodessa. Sosiaaliohjaajan tuen tarve vaihtelee useammasta kerrasta kuukaudessa useaan kertaan viikossa riippuen nuoren tilanteesta. Nykyisin sosiaaliohjaajilla on asiakkaita ja siten yhteystyötahoja ympäri Helsinkiä, ja vuoden aikana 20 asiakasta/sosiaaliohjaaja. Palveluja kehitetään siihen suuntaan, että kunkin sosiaaliohjaajan toiminta-alue rajautuu pääilmansuuntien mukaisesti. Näin työaikaa suuntautuu nykyistä enemmän välittömään työhön. Sosiaa-

liohjaajan kohtuullinen asiakasmäärä jatkossa on 25 asiakasta/ sosiaaliohjaaja. Tarvitaan neljä uutta sosiaaliohjaajaa.

Jälkihuollon tarjoamia palveluja täydennetään ostopalveluilla, joista enemmistö menee Helsingin ulkopuolelle asuville paljon tukeaa tarvitseville helsinkiläisille jälkihuoltonuorille. Pieni osa kohdentuu nuorille, joilla on suuria vaikeuksia ottaa vastaan palveluja Helsingissä lähinnä moniongelmaisuuksien vuoksi. Ostopalvelu on kilpailutettu ja se maksaa 32,90 euroa – 59,89 euroa /tunti.

Jotta jälkihuoltonuorille olisi riittävät palvelut koko asiakkuuden ajan, jälkihuollossa tarvittaisiin lisäyksenä 7 sosiaalityöntekijää (50 asiakasta/sosiaalityöntekijä, asiakaslukuna 788) ja 4 sosiaaliohjaajaa (25 asiakasta/sosiaaliohjaaja, asiakaslukuna 590). Lisäresurssien henkilöstökustannukset ovat noin 566 000 euroa vuodessa. Muut jälkihuollon kehittämistoimenpide-ehdotukset tuodaan kehittämiskokeilun edetessä tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakuntaan syksyn 2018 kuluessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan työssä lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteutuminen. Tämä vahvistaa nuorten itsenäistymistä ja yhteiskuntaan asettumista ja ehkäisee syrjäytymistä. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Esittelijän perustelut

Idän aikuissosiaalityön päällikkö Sari Tuominen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon valtuustoaloitteesta koskien lastensuojelun jälkihuollon asiakasmitoitusta kokouksessaan 27.2.2018. Lausunnon mukaan jälkihuollossa ja nuorten sosiaalityössä tehdään selvitys nuorten tarvitsemasta tuesta keväällä 2018. Samalla lautakunta edellytti, että selvityksen tulee sisältää selkeät kehittämissuositukset ja laskelmat siitä, mikä on se taso (sosiaalityöntekijän asiakasmäärä sekä sosiaaliohjaajan asiakasmäärä), joka turvaa jälkihuollon asiakasnuorten palvelut ja miten huolehditaan, että tämä taso toteutuu. Selvityksen mahdollisesti sisältämät toimenpide-ehdotukset tuodaan lautakunnan käsittelyyn.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

11.09.2018

Lisätiedot

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leena.luhtasela(a)hel.fi

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 30.05.2018 § 165

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

16.05.2018 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 07.05.2018 § 293

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

07.05.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo:

11.09.2018

Kohta 11: LISÄYS: Kaupunginhallitus katsoo, että lastensuojelun avo- ja sijaishuolto tulisi tulevaisuudessa resursoida niin, että lapsimäärä työntekijää kohden olisi enimmillään 30 lasta.

Perustelu: Lastensuojelun työtä joudutaan tekemään budjetin asettamien reunaehtojen rajoissa, mutta näemme perustelluksi ohjata budjetin valmistelua siihen, että asiakkaiden määrä työntekijää kohden on kohtuullinen. Avo- ja sijaishuollossa Helsinki ei ole kaukana 30 lapsen rajasta eivätkä kustannukset muutoksesta näin ole kohtuuttomat.

Kohta 10: POISTO virke: Tämän vuoksi jälkihuollon sosiaalityössä ei ole tarkoituksenmukaista tavoitella 30 lapsen keskimääräistä työntekijämitoitusta.

PERUSTELU: Vaikka jälkihuollon työ poikkeaa avo- ja sijaishuollosta, tämä kappale antaa siitä turhan vähättelevän kuvan. Nyt osalla työntekijöistä on enimmillään jopa 100 asiakasta työntekijää kohden. Asiaa on syytä selvittää lisää, kuten vastauksessa todetaan.

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4

Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 4 - 10.

23.04.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 27.02.2018 § 50

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon valtuustoaloitteesta koskien lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoitusta:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää sosiaalityöntekijöiden määrän riittävyyttä tärkeänä tekijänä lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon sosiaalityössä laadukkaan asiakastyön toteutumisen näkökulmasta.

Työntekijämäärää tulee tarkastella suhteessa sosiaalityöntekijöiden erilaisiin tehtävänkuviiin. Asiakasmitoitusta on tarkoituksenmukaista arvioida keskimääräisenä yksiköittäin avo-, sijais- ja jälkihuollossa. Työntekijäkohtaisesti määritelty joustamaton enimmäisasiakasmäärä johtaisi esimerkiksi tilanteisiin, jossa suuremman sisarusarjan asioiden hoitaminen jouduttaisiin jakamaan eri sosiaalityöntekijöille. Pelkkä asiakasmäärä ei myöskään kuvaa sosiaalityöntekijän työn kuormittavuutta. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että työyhteisössä voidaan järjestää työt huomioiden asiakasperheiden vaihteleva kuormittavuus työntekijän näkökulmasta.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon sosiaalityö on vaativaa vuorovaikutustyötä, johon sisältyy merkittävä virkavastuu. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijä työskentelee alle 18-vuotiaiden lasten, heidän perheidensä ja läheisverkosten sekä laajojen viranomaisverkostojen kanssa. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijän tehtäviin kuuluu vaativien tahdosta riippumattomien päätösten valmistelu, kuten lapsen kiireelliset sijoitukset, huostaanotot, yhteydenpidon ja liikkumavapauden rajoitukset.

Vuonna 2017 lopussa on Helsingin lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä ollut keskimäärin 40 lasta, sijoituksen sosiaalityössä keskimäärin 28 lasta ja jälkihuollon sosiaalityössä keskimäärin 76 nuorta sosiaalityöntekijää kohden. Kansalliseen tasoon verrattuna Helsingin asiakasmitoitukset ovat hyvät. Esimerkiksi Kuusikkokuntien viimeisimmässä vertailussa vuonna 2016 lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät avo- ja sijaishuollossa ovat olleet alhaisimmat Helsingissä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa toteutetaan palvelujen uudistamista, jossa vahvistetaan lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaisia peruspalveluja. Uudistusten myötä lapsen ja perheen on mahdollista saada sosiaalityötä ja muita tarvittavia palveluja myös ilman lastensuojelun asiakkuutta. Lastensuojeluun jäävät jatkossa vain niin sanotut

suojelua tarvitsevat lapset. Avohuollon sosiaalityön asiakasmäärät ovat rakennemuutoksen avulla lähteneet jo laskuun v. 2017. Vuonna 2018 lisätään edelleen erityistä tukea tarvitsevien lasten sosiaalityöntekijöiden määrää. Sosiaali- ja terveyslautakunta on vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa kohdentanut tähän määrärahoja. Näillä toimenpiteillä lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä keskimääräinen asiakasmäärä tulee pienenemään vuoden 2018 aikana enintään 30 lapseen sosiaalityöntekijää kohden, mitä sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo laadukkaana lastensuojelun edellyttävän.

Jälkihuollon sosiaalityö poikkeaa merkittävästi avo- ja sijaishuollon sosiaalityöstä. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä työskentelee pääsääntöisesti 18 vuotta täyttäneiden nuorten kanssa, eikä tehtävään sisälly tahdosta riippumattomien päätösten valmistelua. Tämän vuoksi jälkihuollon sosiaalityössä ei ole tarkoituksenmukaista tavoitella vastaavaa 30 lapsen keskimääräistä työntekijämitoitusta.

Jälkihuollossa työskentelyä voidaan verrata nuorten aikuissosiaalityön tiimien tilanteeseen. Sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä asiakkaina olevat nuoret ovat aikuistumisen ja itsenäistymisen alussa ja tarvitsevat tukea työn, koulutuksen ja arjen selviytymisen hallintaan. Arjen tukea antavat sosiaaliohjaajat. Sosiaalityöntekijät ovat kokonaisvastuussa nuoren palvelujen koordinoinnissa ja suunnitelmallisen työn varmistamisessa. Kevään 2018 aikana sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä selvitetään, kuinka moni nuori tarvitsee erittäin vahvaa tilapäistä tai pitkäkestoista tukea, kuinka moni tarvitsee vahvaa määräraikaista tukea ja kuinka moni pärjää kevyemmällä tuella. Tämän tiedon perusteella voidaan arvioida sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien mitoitus ja työpanos nuorten tuen tarpeisiin.

Selvityksen tulee sisältää selkeät kehittämissuositukset ja laskelmat siitä, mikä on se taso, (sosiaalityöntekijän asiakasmäärä sekä sosiaaliohjaajan asiakasmäärä), joka turvaa jälkihuollon asiakasnuorten palvelut ja miten huolehditaan, että tämä taso toteutuu. Selvityksen mahdollisesti sisältämät toimenpide-ehdotukset tuodaan lautakunnan käsitteilyyn.

Asiakasmitoituksen onnistumisen kannalta tärkeää on huomioida myös muut asiakasmitoitukseen ja sen kuormittavuuteen vaikuttavat seikat. Tällaisia seikkoja ovat lastensuojelun työntekijöiden työhyvinvoinnin ja työehtojen parantaminen, jotta lastensuojelun vakanssit saadaan pidettyä täytettyinä myös Helsingissä, ja lastensuojelun tukitoimien kuten tukiperhetoiminnan ja kotipalvelun parempi resursointi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaalityöntekijän työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän työssä paremmin lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteuttaminen. Sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Käsittely

27.02.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Selvityksen tulee sisältää selkeät kehittämissuositukset ja laskelmat siitä, mikä on se taso, (sosiaalityöntekijän asiakasmäärä sekä sosiaaliohjaajan asiakasmäärä), joka turvaa jälkihuollon asiakasnuorten palvelut ja miten huolehditaan, että tämä taso toteutuu. Selvityksen mahdollisesti sisältämät toimenpideehdotukset tuodaan lautakunnan käsittelyyn."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Nordström: Lausunnon kuudenneksi kappaleeksi lisätään: "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lastensuojelun avo- ja sijaishuolto tulisi tulevaisuudessa resursoida niin, että keskimääräinen lapsimäärä työntekijää kohden olisi enimmillään noin 30 lasta. Lastensuojelun resursseista ja kehittämistoimenpiteistä raportoidaan vuonna 2019."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Vastaehdotus 3:

Jäsen Katju Aro: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Asiakasmitoituksen onnistumisen kannalta tärkeää on huomioida myös muut asiakasmitoitukseen ja sen kuormittavuuteen vaikuttavat seikat. Tällaisia seikkoja ovat lastensuojelun työntekijöiden työhyvinvoinnin ja työehtojen parantaminen, jotta lastensuojelun vakanssit saadaan pidettyä täytettyinä myös Helsingissä, ja lastensuojelun tukitoimien kuten tukiperhetoiminnan ja kotipalvelun parempi resursointi."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Selvityksen tulee sisältää selkeät kehittämisehdotukset ja laskelmat siitä, mikä on se taso, (sosiaalityöntekijän asiakasmäärä sekä sosiaaliohjaajan asiakasmäärä), joka turvaa jälkihuollon asiakasnuorten palvelut ja miten huolehditaan, että tämä taso toteutuu. Selvityksen mahdollisesti sisältämät toimenpide-ehdotukset tuodaan lautakunnan käsittelyyn."

Jaa-äännet: 6

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen

Ei-äännet: 7

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Nordström): Lausunnon kuudenneksi kappaleeksi lisätään: "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lastensuojelun avo- ja sijaishuolto tulisi tulevaisuudessa resursoida niin, että keskimääräinen lapsimäärä työntekijää kohden olisi enimmillään noin 30 lasta. Lastensuojelun resursseista ja kehittämistoimenpiteistä raportoidaan vuonna 2019."

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen

Ei-äännet: 6

Katju Aro, Leo Bergman, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

11.09.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Katju Aro): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Asiakasmitoituksen onnistumisen kannalta tärkeää on huomioida myös muut asiakasmitoitukseen ja sen kuormittavuuteen vaikuttavat seikat. Tällaisia seikkoja ovat lastensuojelun työntekijöiden työhyvinvoinnin ja työehtojen parantaminen, jotta lastensuojelun vakanssit saadaan pidettyä täytettyinä myös Helsingissä, ja lastensuojelun tukitoimien kuten tukiperhetoiminnan ja kotipalvelun parempi resursointi."

Jaa-äännet: 4

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

13.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

11.09.2018

Asia/6

§ 219

Lääkkeiden annosjakelun ja kuljetuksen hankinta kotihoidon ja palveluasumisen asiakkaille

HEL 2018-004551 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kotihoitopäällikkö Sanna Numminen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Jäsen Seija Muurinen pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Ikävalko, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 6639684
tuomas.ikavalko(a)hel.fi
Sanna Numminen, kotihoitopäällikkö, puhelin: 0403340591
sanna.numminen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

A. vahvistaa esityslistalla esitetyin perustein tarjouskilpailutuksen periaatteet, joilla kilpailutetaan lääkeannosjakelu- ja toimituspalvelut seuraavalle sopimuskaudelle.

B. oikeuttaa toimialajohtajan:

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
F11880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Kotihoitopäällikkö Sanna Numminen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Hankintavaltuudet

Kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 § mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta päättää ja hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää toimialan hankinnoista, lukuun ottamatta osakkeita.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on 12.12.2017 § 334 päättänyt sosiaali- ja terveystoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että toimialajohtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 1 000 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa toimialajohtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 1 000 000 euroa.

Hankinnan taustaa

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan lääkkeiden koneellisen ja manuaalisen (ns. dosettijako) annosjakelun palveluiden nykyinen sopimuskausi päättyy 31.12.2018. Pääosa palvelusta koskee koneellisen annosjakelun palvelua. Palvelu on terveydenhuoltolaissa määriteltyä sairaanhoitopalvelua. Lääkkeiden annosjakelun palveluja hankitaan kotihoidon ja palveluasumisen asiakkaille, joilla on todettu tarve lääkkeiden annosjakeluun ja se on merkitty palvelu- ja hoitosuunnitelmaan.

Hankintamenettely ja valinnan perusteet

Tarjouspyynnössä ja sen palvelukuvauksessa asetettujen laadullisten vähimmäisvaatimusten nähtiin takaavan hankittavalle palvelulle riittävän korkeatasoisen laatutason, joten tarjousvertailussa vertailuperusteena oli halvin hinta.

Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty tarjousten vertailuperusteet sekä esitetty tarjoajalle että tarjoukselle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset (kelpoisuusvaatimukset), joiden on ehdottomasti täyttyttävä koko sopimuskauden ajan. Tilaaaja valvoo sopimusehtojen noudattamista. Puitejärjestelyyn hyväksytään niin monta tarjoajaa, että arvioitu palveluntarve saadaan täytettyä. Arvio puitejärjestelyyn valittavien palveluntuottajien määrästä käy ilmi tarjouspyynnöstä.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän esityksen liitteinä. Hankintalain (1397/2016) 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen interne-

tosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Tehtävät sopimukset

Palvelu kilpailutetaan kahden (2) vuoden sopimuskaudelle. Sopimuskausi on suunniteltu alkavaksi 1.1.2019. Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista, Tilaaajan niin päättäessä, jatketaan sopimusta kahdella (2) vuodella.

Sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämismallin vuoksi perusteltua.

Sosiaali- ja terveystoimiala ei sitoudu hankkimaan tiettyä määrää palvelua, vaan hankkii palvelun tarpeen mukaisesti.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Ikävälkö, hankinta-asiantuntija, puhelin: 040 6639684
[tuomas.ikavalko\(a\)hel.fi](mailto:tuomas.ikavalko(a)hel.fi)
Sanna Numminen, kotihoitopäällikkö, puhelin: 0403340591
[sanna.numminen\(a\)hel.fi](mailto:sanna.numminen(a)hel.fi)

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (Hankintalaki 60 § ja 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Otteet

Ote
hankintapalvelut
kotihoito

Otteen liitteet
Esitysteksti
Esitysteksti

11.09.2018

§ 220

Oikaisuvaatimus Ikääntyneiden asiakkaiden sekä ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminnan hankinnasta

HEL 2017-012818 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esityslistalla esitetyin perustein hylätä Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen, koska hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, jotka antaisivat aiheutta hankintapäätöksen muuttamiseen.

Käsittely

Ostopalvelupäällikkö Eeva-Liisa Tuominen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 43241
tuomas.riihivaara(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintaoikaisuvaatimus 12.4.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankinnat

Otteet

Ote

Tarjoajat

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelu
Hallinto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö Eeva-Liisa Tuominen on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Valituksenalainen hankintapäätös

Julkisissa hankinnoissa vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hankintayksiköllä ei ole velvollisuutta hylätä tarjousta hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisena muutoin kuin silloin, jos poikkeuksellisen alhainen hinta tai kustannukset johtuvat 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen, mm. työehtosopimusten tai lain liitteessä C lueteltujen kansainvälisten sopimusten sosiaali- ja työoikeudellisten velvoitteiden rikkomisesta, jotka hankintayksikkö voi näyttää toteen. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hankintayksikkö on aikaisemminkin voinut hylätä tarjouksen alhaisen hinnan perusteella, jos hankintayksikkö on kyennyt osoittamaan, että tarjoajan tarjoushinnat alittavat työntekijöille työstä maksettavat lakisääteiset korvaukset sosiaalikuluihin (mm. MaO 216/12).

Hankintayksiköllä on harkintavaltaa sen suhteen, arvioiko se tarjouksen muita tarjouksia alhaisemman hinnan merkitsevän mahdollista perustetta tarjouksen hylkäämiselle. Hankintayksiköllä on velvollisuus noudattaa koko hankintamenettelyn osalta tarjoajien tasapuolista ja syrjimätöntä kohtelua, eikä edellä sanottu huomioiden hankintayksikkö ole oikeutettu hylkäämään hinnaltaan muita tarjouksia huomattavasti halvempaa tarjousta yksinomaan tällä perusteella tekemättä arviota, mikä on tarjouksen tosiasiallinen toteuttamiskelpoisuus ja edullisuus (KHO 2001:57). Hankintayksiköllä ei ole oikeutta hylätä tarjousta alhaisen tarjoushinnan perusteella, mikäli tarjoaja pystyy luotettavasti osoittamaan mahdollisuutensa hankinnan toteuttamiseen (KHO 2013:10).

Hankintayksikkö on ennen valituksenalaisen hankintapäätöksen tekemistä pyytänyt position 1C osalta halvimmän tarjouksen tehneeltä Betesda -säätiöltä selvityksen mahdollisuudesta tuottaa tarjouspyynnössä edellytettyä palvelua tarjoamansa hinnan mukaisesti. Saadun selvityksen mukaan säätiö kykenee täyttämään hankintasopimuksen antamansa tarjouksen mukaisella hinnalla.

Hankintayksiköllä on oikeus luottaa siihen, että tarjoajien tarjouksissa esitetyt tiedot pitävät paikkansa. Hankintayksiköllä ei esillä olevassa tapauksessa ole Betesda -säätiön tarjouksen perusteella ollut syytä epäillä säätiön antamia tietoja. Hankintayksikkö on silti varmistunut tarjoajan kyvystä toteuttaa hankinta tarjouspyynnön mukaisesti. Näin ollen hankintayksikön näkemyksen mukaan sillä ei olisi Betesda -säätiön selvityksen perusteella ollut oikeuttakaan hylätä voittanutta tarjousta oikaisuvaatimuksessa esitetyllä tavalla.

Oikaisuvaatimus

11.09.2018

Helsingin Alzheimer-yhdistys ry teki hankintaoikaisuvaatimuksen ko. päätöksestä. Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n hankintaoikaisuvaatimus on saapunut kirjaamoon 12.4.2018. Hankintaoikaisuvaatimus on siten tehty hankintalain (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016) 133 §:ssä säädetyssä määräajassa.

Hankintapäätöksen on tehnyt Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala.

Helsingin Alzheimer-yhdistys ry vaatii Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialaa:

1. säilyttämään heidän erityisasemansa koko kaupungin palveluntuottajana
2. hylkäämään position 1C voittaneen tarjouksen perustuen liian alhaiseen hintaan
3. vaatimaan viranhaltijoita aktiivisesti korkeammalla prioriteetilla tarjoamaan position 3C Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n palveluita muistisairaille asiakkaille poiketen näin hankintapäätöksen ensisijaisuusjärjestyksestä.

Helsingin Alzheimer-yhdistys ry perustelee vaatimuksiaan vaatimuksen 1 osalta sillä, että heillä on mielestään ollut erityisasema koko kaupungin palveluntuottajana ennen ko. hankintapäätöstä.

Vaatimuksen 2 osalta Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n mukaan voittaneella tarjouksella ei pystytä kattamaan pakollisia, mitoituksen mukaisia henkilöstökustannuksia.

Vaatimusta 3 Helsingin Alzheimer-yhdistys ry perustelee sillä, että on kaikkien edun mukaista, että päivätoiminta on toimintakykyä kuntouttavaa ja kehittävää, ei pelkästään säilyttävää. Lisäksi Helsingin Alzheimer-yhdistys ry pystyy tarjoamaan myös muistiperheitä kokonaisvaltaisesti auttavia palveluita, jotka sisältävät muistineuvontaa, omaisten vertaistukiryhmiä ja kriisiperhetoimintaa.

Oikaisuvaatimuksen hylkäyksen perusteet positiokohtaisesti

Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n vaatimukseen 2 liittyy hankintalain 96 §, jonka mukaan hankintayksikkö voi hylätä hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen. Hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen hylkääminen on hankintayksikön harkittavissa oleva mahdollisuus. Velvollisuutta hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen hylkäämiseen ei ole, mikä käy ilmi Hankintalain 96 §:n sanamuodosta ”voi hylätä, jos tarjoajan antama selvitys ja muu toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa”.

11.09.2018

Hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa hinnaltaan poikkeuksellisen alhaiselta. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala on ottanut yhteyttä position 1C voittaneeseen toimittajaan ja varmistanut, että he pystyvät toimittamaan tarjouspyynnön mukaisen palvelun ilmoittamaansa hintaan. Henkilömitoitus on ollut 0,25 työntekijää / asiakas, johon Betesda-säätiö on sitoutunut. Lisäksi he ovat vedonneet siihen, että heidän palvelutoimintansa rakenteet mahdollistavat tarjotun hinnan.

Hankinnan vertailuperusteina käytettiin hintaa ja laatua niin, että hinnan maksimipisteet olivat 90 ja laadun maksimipisteet 10. Riittävä laatu varmistettiin vähimmäisvaatimuksissa, jotka koskivat kaikkia tarjoajia. Tarjouskilpailussa annettujen tarjousten suuret hintaerot ovat mahdollistaneet sen, että myös ilman lisälaatupisteitä on ollut mahdollista pärjätä tarjousvertailussa.

Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n vaatimusten 1 ja 3 mukaisesti ei voida hankintaoikaisun avulla oikaista hankintaa. Hankintaoikaisulla voidaan oikaista päätös vain, jos päätös perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin. Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n vaatimukset 1 ja 3 eivät sisällä tällaisiin seikkoihin perustuvia vaatimuksia.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n oikaisuvaatimus ja siinä esitetyt vaatimukset ovat perusteettomia ja oikaisuvaatimus tulee kokonaisuudessaan hyljätä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 43241
tuomas.riihivaara(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintaoikaisuvaatimus 12.4.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankinnat

Otteet

Ote
Tarjoajat

Otteen liitteet
Esitysteksti

11.09.2018

Sairaala-, kuntoutus- ja hoiva-
palvelu
Hallinto

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano
Esitysteksti

Esitysteksti

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.08.2018 § 205

HEL 2017-012818 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.08.2018 Pöydälle

Jäsen Kati Juva pyysi asian pöydälle.

19.12.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Riihivaara, vastaava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 43241
tuomas.riihivaara(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -palvelukokonai-
suus Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 26.03.2018 § 21

HEL 2017-012818 T 02 08 02 00

Päätös

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja päätti käydyn tarjouskil-
pailun perusteella valita seuraavat palveluntarjoajat hankinnan kohteit-
tain ikääntyneiden asiakkaiden sekä ikääntyneiden erityisryhmien ja
muiden erityisryhmien päivätoiminnan palveluntuottajiksi (kohteissa 3A,
3B ja 3C alla esitetyssä ensisijaisuusjärjestyksessä):

Kohde 1A: Ikääntyneiden päivätoiminta; yksikkö etelän palvelualueella

Gaius-säätiö sr, Heseva-koti

Kohde 1B: Ikääntyneiden päivätoiminta; yksikkö idän palvelualueella

Palvelukoti Rantakartano Oy, Esperin Päivätoimintakeskus Myötätuuli
(Kivikko tai Vuosaari)

Kohde 1C: Ikääntyneiden päivätoiminta; yksikkö lännen palvelualueella

Betesda-säätiö, Haaga-Lassilan päiväkeskus

Kohde 1D: Ikääntyneiden päivätoiminta; yksikkö pohjoisen palvelualueella

Saga Care Finland Oy, Saga Helapuisto tai Saga Käpylinna

Kohde 2A: Ikääntyneiden ruotsinkielinen päivätoiminta; yksikkö lännen palvelualueella

Hoivaonni Oy, perustettava yksikkö

Kohde 2B: Ikääntyneiden ruotsinkielinen päivätoiminta; yksikkö idän palvelualueella

Hoivaonni Oy, perustettava yksikkö

Kohde 3A: Ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminta; aivoverenkiertohäiriöön sairastuneiden ikääntyneiden henkilöiden päivätoiminta

1. Betesda-säätiö, Haaga-Lassilan päiväkeskus
2. Gaius-säätiö sr, Puotilan palvelutalo
3. Hoivaonni Oy, perustettava yksikkö
4. Debora Oy, perustettava yksikkö
5. Afasiasäätiön palvelut Oy, Afasiakeskus
6. Käpyrinne ry, Käpylän Pysäkki
6. Käpyrinne ry, Kantin Pysäkki
7. Ilmari Helanderin Vanhusten Säätiö, Vuosaari
7. Ilmari Helanderin Vanhusten Säätiö, Maunula

Kohde 3B: Ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminta; päivätoiminta henkilöille, joilla on aistivammoja

1. Hoivaonni Oy, perustettava yksikkö
2. Kuurojen palvelusäätiö, Palvelukeskus Ainola
3. Debora Oy, perustettava yksikkö

Kohde 3C: Ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminta; työikäisenä muistisairauteen sairastuneiden ns. nuorten

ikäntyneiden henkilöiden päivätoiminta

1. Betesda-säätiö, Haaga-Lassilan päiväkeskus
2. Hoivaonni Oy, perustettava yksikkö
3. Helsingin Alzheimer-yhdistys ry, päivätoimintayksikkö
4. Pelasta Muistisairas ry, Topeliuksenkatu
5. Debora Oy, perustettava yksikkö
6. Ilmari Helanderin Vanhusten Säätiö, Vuosaari
6. Ilmari Helanderin Vanhusten Säätiö, Maunula

Päätös on ehdollinen perustettavien yksikköjen osalta, kunnes kaikki tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset täyttyvät.

Päätös on ehdollinen kaikkien valittujen yksikköjen osalta, kunnes kaikki vaadittavat selvitykset ja todistukset on esitetty.

Samalla sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja päätti hylätä Helsingin Alzheimer-yhdistys ry:n kohteisiin 1A, 1B ja 1D annetut tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina.

Hankinnan sitoumukseton, arvonlisäveroton arvo perussopimuskaudella on noin 4 miljoonaa euroa.

Päätöksen perustelut

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on ikääntyneiden asiakkaiden sekä ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminta.

Hankintamenettely

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokouksessaan 19.12.2017 (23/2017 § 342) päättänyt ikääntyneiden asiakkaiden sekä ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminnan kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttanut sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset ja päättämään sopimusten irtisanomisista tai purkamisista.

11.09.2018

Tarjouskilpailu toteutettiin hankintalain (1397/2016) mukaisesti avoimella menettelyllä. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala julkaisi 12.1.2018 hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön HEL 2017–012818 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa.

Määräaikaan 14.2.2018 klo 12 mennessä tarjouksen jätti 19 palveluntuottajaa, joiden tarjoukset koskivat seuraavia yksiköitä:

Afasia-säätiön palvelut Oy, Afasiakeskus
Betesda-säätiö, Haaga-Lassilan päiväkeskus
Debora Oy, Debora päivätoiminta
Esperi Care Oy, Hoivakoti Vanhalinna
Folkhälsan Valfärd Ab, Seniorhuset
Gaius-säätiö, Heseva-koti
Gaius-säätiö, Puotilan palvelutalo
Helsingin Alzheimer-yhdistys ry, Alzheimer-yhdistyksen päivätoiminta
Hoitokoti Päiväkumpu, Päivätoimintapiste Sointula
Hoiva Mehiläinen, Mainiokoti Käpylä
Hoivaonni, perustettava yksikkö (kaikki kohteet)
Ilmari Helanderin vanhusten säätiö, Maunulan palvelutalo
Ilmari Helanderin vanhusten säätiö, Vuosaaren palvelutalo
Koillis-Helsingin lähimmäistyö ry, Miljan palvelutalo
Kuuroiden palvelusäätiö sr, Palvelukeskus Ainola
Käpyrinne ry, Kantin Pysäkki
Käpyrinne ry, Käpylän Pysäkki
Omakotisäätiö sr, Omakotisäätiön päivätoiminta
Palvelukoti Rantakartano Oy, Esperi Päivätoimintakeskus Myötätuuli, Vuosaari
Palvelukoti Rantakartano Oy, Esperi Päivätoimintakeskus Myötätuuli, Kivikko
Pelasta muistisairas ry, Nuorten muistisairaiden yksikkö, Topeliuksenkatu
Saga Care Finland Oy, Saga Care Helapuisto
Saga Care Finland Oy, Saga Care Käpylinna
Saga Care Finland Oy, Saga Care Munkkiniemi
Vanhusten palvelutaloyhdistys ry, MEREKO Kamppi

Hankinnan kohteina ovat:

- Ikäntyneiden suomenkielinen päivätoiminta (kohde 1)
- A. yksikkö etelän palvelualueella
 - B. yksikkö idän palvelualueella
 - C. yksikkö lännen palvelualueella
 - D. yksikkö pohjoisen palvelualueella

Ikääntyneiden ruotsinkielinen päivätoiminta (kohde 2)

A. yksikkö lännen palvelualueella

B. yksikkö idän palvelualueella

Ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminta (kohde 3)

A. aivoverenkiertohäiriöön sairastuneiden ikääntyneiden henkilöiden päivätoiminta

B. päivätoiminta ikääntyneille henkilöille, joilla on aistivammoja (esim. kuulo ja/tai näkökyky)

C. työikäisenä muistisairauteen sairastuneiden ns. nuorten ikääntyneiden (noin 50 – 70 vuotiaat) henkilöiden päivätoiminta

Kohteessa 1 jokaiselle sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut -palvelukonaisuuden palvelualueelle (etelän, idän, lännen ja pohjoisen palvelualue) valitaan yksi suomenkielinen päivätoimintayksikkö.

Kohteessa 2 valitaan kaksi ruotsinkielistä päivätoimintayksikköä siten, että toinen sijaitsee läntisellä palvelualueella ja toinen itäisellä palvelualueella. Palvelut kohdentuvat kuitenkin koko Helsingin alueen ruotsinkielistä päivätoimintaa tarvitseville henkilöille.

Kohteessa 3 ikääntyneiden erityisryhmien ja muiden erityisryhmien päivätoiminta valitaan tarjosten perusteella kaikki yksiköille asetetut soveltuvuus- ja laatuvaatimukset täyttävät yksiköt puitesopimusjärjestelmään tarjoajan valitseman alakohteen mukaisesti A, B tai C. Valitut tarjoajat asetetaan kohdekohtaisen kokonaispistemäärän mukaiseen edullisuusjärjestykseen. Asiakkaalle palveluntuottaja valitaan niin, että asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen soveltuvista valitaan järjestyksessä edullisin.

Tarjoajan soveltuvuuden ja tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastaminen

Helsingin Alzheimer-yhdistys ry jätti tarjouksen kohteisiin 1A, 1B, 1C, 1D ja 3C. Tarjottu kohde sijaitsi lännen palvelualueella (1C), joten tarjous tulee hylätä tarjouspyynnön vastaisena kohteiden 1A, 1B ja 1D osalta. Kohteessa 3C ei määritelty palvelualueita vaan valitut yksiköt tuottavat palvelua kaikille kaupungin alueille.

Tarjouspyynnössä esitettiin tarjoajien soveltuvuudelle asetetut kelpoisuus- ja vähimmäisvaatimukset sekä selvitysvelvollisuudet. Päätös on ehdollinen, kunnes kaikki soveltuvuudelle asetetut vaatimukset on kaikkien valituiksi tulleiden tarjoajien kohdalla tarkistettu.

Tarjosten vertailu

11.09.2018

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus kaikissa hankinnan kohteissa. Tarjousten vertailussa hinnan painoarvo on 90 prosenttia ja laadun maksimissaan 10 prosenttia (liite; vertailutaulukko).

Hinta koostuu asiakaskohtaisesta toimintapäivästä (toimintapäivä/asiakas).

Laatua arvioidaan seuraavasti:

Palvelun toteuttamisessa hyödynnetään konkreettisia, realistisia ja tutkittuja työmenetelmiä asiakkaan fyysisen, psyykkisen, henkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukemiseksi. Kuvattujen menetelmien tulee olla palvelukuvauksessa esitettyjen päivätoiminnan tavoitteiden mukaisia ja päivätoiminnan asiakasryhmälle kohdistettuja. Kuvaukset pisteytetään asteikolla 0, 5 tai 10 pistettä (liite; laatupisteet). Tarjous saa edellä mainitut laatupisteet (5 tai 10 pistettä), mikäli asiantuntijat arvioivat tarjoukseen liitetyt esitykset riittäviksi ja uskottaviksi.

Sopimuskausi

Sopimuskausi on neljä (4) vuotta ja se on suunniteltu alkavaksi 12.6.2018.

Lisäksi sosiaali- ja terveystoimiala varaa oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystoimintajärjestämismallin vuoksi välttämätöntä.

Sosiaali- ja terveystoimiala ei sitoudu hankkimaan palveluntuottajalta tiettyä määrää palvelua, vaan hankkii palvelun Helsingissä esiintyvän tarpeen mukaisesti.

Lisätiedot

Ninna Katajainen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43241
ninna.katajainen(a)hel.fi

Eeva-Liisa Tuominen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 42207
eeva-liisa.tuominen(a)hel.fi

§ 221

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien ehdotusta yli 75-vuotiaiden joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämisestä kolmeen tuntiin

HEL 2017-006088 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. talousarvioaloitteesta koskien ehdotusta yli 75-vuotiaiden joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämisestä kolmeen tuntiin:

”Ikäihmisten mahdollisuuksia liikkua kodin ulkopuolella ja elää toimintakykyistä ja kokemusrikasta elämää tuetaan Helsingin kaupunkistrategiaan kirjatun liikkumishjelman yhteydessä. Liikkumishjelma on yksi kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkihankkeista. Ohjelman valmistelussa huomioidaan muun muassa ikääntyneiden arkiliikkuamisen ja toimintakyvyn tukeminen sekä erityistä tukea tarvitsevat kaupunkilaiset.

Myös stadin ikäohjelman tavoitteena on tukea iäkkäiden toimintakykyä niin, että kotona asuminen on mahdollista. Julkisten liikennevälineiden käytön tukeminen antaa iäkkäille mahdollisuuksia liikkua kodin ulkopuolella ja tukee näin toimintakykyä. HSL-lipun voimassaoloajan pidentäminen ehdotettuun kolmeen tuntiin lisäisi ikääntyneiden taloudellisia mahdollisuuksia osallistua muun muassa vanhusten palvelukeskusten harraste-, kulttuuri- ja liikuntaryhmiin, kiireettömään ruokailuun palvelukeskuksessa ja muihin asiointikäynteihin esimerkiksi terveyskeskuksessa.

Joukkoliikennettä ja sen lippujärjestelmää hallinnoi pääkaupunkiseudulla Helsingin seudun liikenne (HSL). Ikäihmisten joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämisen mahdollisuus nykyisessä lippujärjestelmässä ja ehdotuksen vaikutukset joukkoliikennemaksuihin tulee arvioida Helsingin seudun liikenteessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että Helsinki pyrkii eri keinoin, mm. joukkoliikennelipun voimassaolon pidentämisellä, edistämään ikääntyvien kaupunkilaisten liikkumismahdollisuuksia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian mukaan kaikkein haavoittuvimpien ikäryhmien tarpeisiin ja palveluihin kiinnitetään erityistä huomioita. Ehdotettu

11.09.2018

HSL-lipun voimassaoloajan pidennys tukisi ikääntyneiden taloudellisia mahdollisuuksia aktiiviseen osallisuuteen, toimintakyvyn ylläpitoon sekä kokemusrikkaaseen ja laadukkaaseen elämään."

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Seija Muurinen: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että Helsinki pyrkii eri keinoin, mm. joukkoliikennelipun voimassaolon pidentämisellä, edistämään ikääntyvien kaupunkilaisten liikkumismahdollisuuksia."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sakari Männikkö: Lisätään lautakunnan päätökseksi: Samalla sosiaali- ja terveyslautakunta kehottaa harkitsemaan joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämistä kuuteen tuntiin. Tällä mahdollistetaan paremmin yli 75-vuotiaiden kiireetön omatoiminen asiointi.

Vastaehdotus 2 raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Seija Muurinen): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Sosiaali- ja terveyslautakunta edellyttää, että Helsinki pyrkii eri keinoin, mm. joukkoliikennelipun voimassaolon pidentämisellä, edistämään ikääntyvien kaupunkilaisten liikkumismahdollisuuksia."

Jaa-äännet: 1

Ahto Apajalahti

Ei-äännet: 12

Heidi Ahola, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Sami Heistaro, Kati Juva, Seija Muurinen, Sakari Männikkö, Sanna-Mari Oranen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Seija Muurisen vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja ym. talousarvioaloite Kvsto 17.5.2017 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Arja Karhuvaaran ym talousarvioaloitteesta koskien ehdotusta yli 75-vuotiaiden joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämisestä kolmeen tuntiin:

"Ikäihmisten mahdollisuuksia liikkua kodin ulkopuolella ja elää toimintakykyistä ja kokemusrikasta elämää tuetaan Helsingin kaupunkistrategiaan kirjatun liikkumisohjelman yhteydessä. Liikkumisohjelma on yksi kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkihankkeista. Ohjelman valmistelussa huomioidaan muun muassa ikääntyneiden arkiliikkumisen ja toimintakyvyn tukeminen sekä erityistä tukea tarvitsevat kaupunkilaiset.

Myös stadin ikäohjelman tavoitteena on tukea iäkkäiden toimintakykyä niin, että kotona asuminen on mahdollista. Julkisten liikennevälineiden käytön tukeminen antaa iäkkäille mahdollisuuksia liikkua kodin ulkopuolella ja tukee näin toimintakykyä. HSL-lipun voimassaoloajan pidentäminen ehdotettuun kolmeen tuntiin lisäisi ikääntyneiden taloudellisia mahdollisuuksia osallistua muun muassa vanhusten palvelukeskusten harraste-, kulttuuri- ja liikuntaryhmiin, kiireettömään ruokailuun palvelukeskuksessa ja muihin asiointikäynteihin esimerkiksi terveyskeskuksessa.

Joukkoliikennettä ja sen lippujärjestelmää hallinnoi pääkaupunkiseudulla Helsingin seudun liikenne (HSL). Ikäihmisten joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämisen mahdollisuus nykyisessä lippujärjestelmässä ja ehdotuksen vaikutukset joukkoliikennemaksuihin tulee arvioida Helsingin seudun liikenteessä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian mukaan kaikkein haavoittuvimpien ikäryhmien tarpeisiin ja palveluihin kiinnitetään erityistä huomioita. Ehdotettu HSL-lipun voimassaoloajan pidennys tukisi ikääntyneiden taloudellisia mahdollisuuksia aktiiviseen osallisuuteen, toimintakyvyn ylläpitoon sekä kokemusrikkaaseen ja laadukkaaseen elämään."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 28.8.2018 mennessä sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ja 18:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa ehdotetaan yli 75-vuotiaiden joukkoliikennelipun voimassaoloajan pidentämistä nykyisestä 1h 10 minuutista 3 tuntiin. Teknisten syiden vuoksi lausuntoa ei ollut mahdollista antaa määräajassa. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja ym. talousarvioaloite Kvsto 17.5.2017 asia 14

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 222

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Vesa Korkkulan ym. talousarvioaloitteesta NYT-liikunnan jatkon turvaamisen puolesta

HEL 2018-003218 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Vesa Korkkulan ym. talousarvioaloitteesta NYT-liikunnan jatkon turvaamisen puolesta:

"Liikkumisen edistäminen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy on määritelty kaupunkistrategian kärkihankkeiksi valtuustokaudelle 2017–2021. NYT-liikunta tukee kärkihankkeiden tavoitteita edistämällä nuorten liikkumista sekä toiminta- ja työkykyä. Vuosina 2013–2017 erillismäärärahaalla toteutettu NYT-liikunta vakainaistettiin Helsingin kaupungin toiminnaksi vuoden 2018 alussa ja palvelun tuottamisesta ja rahoituksesta vastaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.

Sosiaali- ja terveystoimialalla tehdään yhteistyötä NYT-liikunnan kanssa muun muassa nuorten sosiaalityössä, opiskeluterveydenhuollossa sekä työttömien terveyspalveluissa. Esimerkiksi Ohjaamon ja nuorten työvoiman palvelukeskuksen (TYP:n) asiakkaita on ohjattu NYT-liikunnan liikuntaneuvontaan, josta on mahdollista saada henkilökohtainen liikuntasuunnitelma ja ohjeet sen toteuttamiseen. Lisäksi terveystarkastuksista on ohjattu NYT-liikunnan pariin liikkumattomia tai muuten riskiryhmiin kuuluvia nuoria. Yhteistyössä NYT-liikunnan kanssa on järjestetty tempauksia esimerkiksi oppilaitosten hyvinvointipäivillä ja erilaisissa hanketapahtumissa. NYT-liikunta on myös yksi kutsuntojen toimija Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen psykososiaalista tukea nuorille miehille tarjoavan Aikalisä! -toimintamallin ohella.

Sosiaali- ja terveystoimialan nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä on mahdollista tukea taloudellisesti asiakkaana olevien nuorten harrastusmenoja. Tällä hetkellä maksuton NYT-liikunta on matalan kynnyksen liikuntapalvelu, joka on kohdennettu kaikille 15–29-vuotiaille nuorille. Sen avulla voidaan tavoittaa nuoria, joilla on tuen tarvetta, mutta jotka eivät muuten hakeutuisi palvelujen piiriin. Lisäksi NYT-liikunta saattaa luontaisesti yhteen erilaisessa asemassa olevat nuoret erottelematta heitä esimerkiksi koulutus- tai työtilanteen perusteella.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää NYT-liikuntaa tärkeänä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimintamuotona. Lautakunta kannattaa sen jatkamista osana kaupungin matalan kynnyksen palveluja.

11.09.2018

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Liikkuminen tukee kokonaisvaltaisesti terveyttä ja hyvinvointia. Yhdenvertaisten liikkumismahdollisuuksien avulla voidaan vähentää terveys- ja hyvinvointieroja sekä ehkäistä syrjäytymistä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Säde Pitkänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 47380
sade.pitkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite NYT-liikunnan jatkon turvaamisen puolesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Vesa Korkkulan ja 23 muun valtuutetun tehtyyn talousarvioaloitteeseen 28.8.2018 mennessä.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 28.8.2018 mennessä. Teknisten syiden vuoksi lausuntoa ei ollut mahdollista antaa määräajassa. Aloitteesta ovat antaneet lausunnon kasvatus- ja koulutuslautakunta 14.8.2018 (§ 149) ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 28.8.2018 (§ 151).

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Säde Pitkänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 47380
sade.pitkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite NYT-liikunnan jatkon turvaamisen puolesta

Muutoksenhaku

11.09.2018

Asia/10

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 223

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle vanhuspalvelujen nykytilan ja tulevien tarpeiden selvittämistä koskevasta perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteesta

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteeseen Helsingin vanhustenpalvelujen tilan ja tulevien tarpeiden selvittämisestä seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloitteessa on esitetty kattavan ulkopuolisen tahon tekemän selvityksen tekemistä Helsingin kaupungin ikääntyvien hoidosta ja tulevista tarpeista.

Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan laadunhallintaan kuuluu kaupungin ja toimintayksiköiden omavalvontasuunnitelmat, haitta- ja vaaratapahtumien systemaattinen käsittely, infektioturvallisuus, turvallinen lääkehoito, lääkintälaitteiden turvallisuus, asiakas- ja potilasturvallisuuden seurantaryhmän toiminta sekä laatutyö (mm. EFQM). Ikääntyneiden palveluissa oman toiminnan laatua arvioidaan edellisten lisäksi RAI (Resident Assessment Instrument) -vertailukehittämisen avulla. RAI-järjestelmä on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin välineistö, joka on tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Myös toteutuneen hoidotyön kirjaamisen laatua ja hygienian toteutumista arvioidaan ja seurataan.

Asiakaskyselyjä on tehty kotihoidossa joka toinen vuosi. Käyntikohtaisista palautetta kotihoidon asiakkailta saadaan Happy or Not -mobiililaitteen avulla. Ympäri vuorokautisesta hoidosta asiakaspalautetta kerättiin kattavasti viimeksi vuonna 2016. Toimintoyksiköt keräävät palautetta toiminnastaan kuitenkin tiheämmin asiakasraatien ja -neuvostojen sekä pienimuotoisempien kyselyjen avulla.

Ostopalvelujen laatua valvotaan tekemällä tiivistä yhteistyötä ostopalvelutoimijoiden kanssa, säännöllisillä tarkastuskäynneillä, yhteistyökoukuksilla, laatu seurannalla, käsittelemällä asiakaspalautetta ja seuraamalla palveluntuottajien kaupungille toimittamia lakisääteisiä omavalvontasuunnitelmia. Lisäksi palveluntuottajia tavataan säännöllisesti vuosittain pidettävissä toteuttamisneuvotteluissa ja tuottajille järjestettävissä koulutuksissa sekä yhteistyökoukuksissa. Palveluntuottajilta edel-

lytetään toiminnan kehittämistä ja tarvittaessa korjaamista saadun palautteen pohjalta.

Asiakkaiden kanteluihin, muistutuksiin tai valituksiin vastataan mahdollisimman nopeasti selvittämällä eri osapuolten näkemykset tapahtuneesta.

Kaupungin tarkastusvirasto arvioi vuosittain, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta on tehnyt selvityksiä Helsingin kotihoidon laadusta vuosina 2014 ja 2016. Vuonna 2014 selvitettiin, saako ikääntynyt kotona asuva tarvitsemansa palvelut tai hoidon lakisääteisessä ajassa ja vuonna 2016 selvitettiin kotihoidon palvelujen riittävyyttä ikääntyneiden palvelutarpeeseen nähden. Vuonna 2018 tarkastuslautakunnalla on yhtenä arviointiaiheena ostopalvelujen laatu ja sopimusten hallinta. Esimerkkikohteeksi on valittu muun muassa kilpailutetut kotipalvelun tukipalvelut sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ruokapalvelut.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 5.7.2018 valvontapäätöksen, jossa se kehottaa Helsinkiä kiinnittämään huomiota asiakasturvallisuuden varmistamiseen kotihoidossa riittävällä henkilöstömäärällä ja oman toiminnan valvonnalla. Julkisuudessa olleessa yksittäisessä vakavassa tapahtumassa oli mukana monta toimijaa ja sen viranomaiskäsittely on vielä kesken.

Näin ollen sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että erilliselle kattavalle ulkopuoliselle selvitykselle vanhuspalveluiden nykytilasta ja tulevista tarpeista ei ole tällä hetkellä tarvetta.

Helsinki kehittää ikääntyneiden palveluja laatusuosituksen ja hallituksen kärkihankkeessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti

Ikääntyneiden palveluja määrittelee sosiaalihuoltolaki ja laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. vanhuspalvelulaki). Hallituksen kärkihankkeeseen ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa (I&O) antaa suuntaviivoja ikääntyneiden palvelujen kehittämisessä. Kärkihankkeen taustalla on sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2017–2019. Kärkihankkeeseen toteutetaan vuosina 2016–2018. Ikääntyneiden palvelujen kehittäminen nojaa myös Helsingin kaupunkistrategiaan ja Uudenmaan maakuntavalmisteluun.

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 kärkihankkeena kehitetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä (hyte). Lakisääteiset neuvostot,

11.09.2018

kuten vanhusneuvosto, liitetään uudella tavalla osaksi hyte-rakennetta ja -verkostoa. Tämä vahvistaa osaltaan ikäihmisten omaa ääntä, osallisuutta ja näkemyksiä palvelujen kehittämisessä. Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmatyön valmistelu (Stadin ikäohjelman jatko) tehdään yhdessä vanhusneuvoston kanssa.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi Helsingissä lisätään kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia turvalliseen itse- ja omahoitoon ja kotona asumiseen. Helsingin päämääränä on tavoittaa aikaisemmin erityisesti heidät, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa.

Jokaisella helsinkiläisellä on mahdollisuus elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää ja saada siihen tarvittava tuki ja palvelut kaikissa elämän vaiheissa. Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Yhden luukun periaatetta vahvistetaan ja hoitoon pääsyä edistetään oikea-aikaisen avun saamiseksi. Palvelujen saatavuutta ja laatua arvioidaan säännöllisesti.

Sosiaali- ja terveystoimi kokosi tämän vuoden alussa ikääntyneiden neuvonnan ja ohjauksen yhteen yksikköön, Seniori-infoon. Näin ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat neuvontaa yhdestä paikasta ja yhdestä puhelinnumerosta. Yhteyttä voi ottaa myös sähköpostilla. Ikääntyneille suunnatut palvelut on kerätty internettiin yhdelle asiakasryhmäsivulle, joka löytyy helposti Stadin seniori-info -nimellä. Seniori-info on osa keskitettyä asiakasohjausta, HelppiSenioria. HelppiSeniorin toiminta sisältää asiakasohjauksen, palvelutarpeen arvioinnin ja paljon palvelua tarvitsevan asiakkaan palvelujen koordinoimista. Myös kaikissa matalan kynnyksen palvelukeskuksissa asiakkaat saavat ohjausta ja neuvontaa.

Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisvaltaisesti monipuolisten palvelukeskusten verkostomaista toimintamallia rakentamalla. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamalli on kuvaus Helsingin kaupunkitasoisesta tavasta vastata pääasiassa ikääntyneiden asiakkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeisiin yhdessä eri toimijoiden kesken. Toimintamallilla tuetaan sekä kotona asuvia että ympärivuorokautisessa hoidossa olevia ikääntyneitä. Osa palveluista koskee myös alle 65-vuotiaita. Toimintamalli sisältää terveyttä ja hyvinvointia edistäviä matalan kynnyksen palveluja sekä toimintakykyä vahvistavia, kuntoutumista edistäviä ja korjaavia palveluja.

Kotihoitoa vahvistetaan monin tavoin ja olemme lisänneet henkilöstöä kotihoidon tiimeihin

Kotihoidon asiakasmäärä on vuosittain maltillisesti kasvanut, peittävyys on pysynyt samalla tasolla useamman vuoden. Helsingin vanhuspalvelujen järjestämisen rakennetta ja kustannuksia vertaillaan vuosittain

11.09.2018

Kuuden suurimman kaupungin vanhusten sosiaali- ja terveystalvelujen raportissa, (Kuusikko -raportti). Kotihoidon peittävyys eli kotihoidon palvelua saaneiden 75 vuotta täyttäneen väestön osuus on selvästi suurempi Helsingissä kuin naapurikunnissa. Kuusikko -raportin mukaan (2017) kotihoidon peittävyys oli Helsingissä 12,4 prosenttia, Espoossa 7,5 prosenttia ja Vantaalla 9,3 prosenttia.

Kotihoidon käyntejä oli vuonna 2017 noin 2 983 000 käyntiä. Käyntimäärän kasvua edelliseen vuoteen on noin kolme prosenttia.

Helsingin kotihoito on sekä terveydenhuoltolain että sosiaalihuoltolain alaista toimintaa. Lait edellyttävät, että organisaatiolla on käytössään vapaaehtoinen vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmä. HaiPro on asiakas/potilasturvallisuuden vaaratapahtumien raportointimenettely ja tietotekninen työkalu. HaiPro-raportointijärjestelmä on käytössä yli 200 suomalaisessa yksityisen ja julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon yksikössä. HaiPro -järjestelmä on tarkoitettu toiminnan kehittämiseen yksiköiden sisäisessä käytössä. Vuonna 2017 kotihoidossa tehtiin 5 611 ilmoitusta, mikä tarkoittaa, että haittatapahtumia kohdistui noin 0,2 prosenttiin käynneistä. Ilmoitusten määrä on pysynyt samalla tasolla edelliseen vuoteen nähden. Sosiaalihuoltolain edellyttämä laadun tarkkailun väline S-Pro -järjestelmä, on vielä käyttöönottoaiheessa.

Kotihoidon toimintatapoja on kehitetty monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin, kotihoito 2020 -kehittämishankkeen ja hallitusten kärkihankkeiden suuntaisesti. Kotihoidon palveluseteli kaikille kotihoidon asiakkaille otettiin käyttöön toukokuun alussa 2018. Lisäksi kotihoidon toimintatapoja päivystyksellisissä tilanteissa kehitetään Kotihoidon ja palvelutalojen asiakkaiden päivystyksellisten tilanteiden hoidon järjestäminen -kehittämishanke eli PÄTIJÄ -hankkeessa. Monipuolinen palvelukeskus -toimintamallin kokeiluissa on koottu asiakkaan tarpeen mukaisia, kotona asumista tukevia palveluja yhdeksi kokonaisuudeksi. Esimerkiksi kotihoidon asiakkaiden toimintakykyä ja osallisuutta on tuettu ja vahvistettu ohjaamalla heitä monipuolisen palvelukeskuksen liikuntaryhmiin, kuntoutusjaksoille tai matalan kynnyksen palvelukeskusten monipuoliseen toimintaa. Palvelukeskuksia on 15 eri puolilla kaupunkia.

Kotihoito on ottanut käyttöön yhä enemmän teknologiaa ja sähköisiä palveluja kotihoidon asiakkaiden ja ammattilaisten avuksi. Kotihoito tarjoaa jo nyt ikääntyneille esimerkiksi kuvallisen etähoidon ja -kuntoutuksen palveluja. Etähoidon käynti sisältää pääosin lääkkeenoton valvontaa, voinnin seurantaa sekä aterioinnista muistuttamista ja aterioinnin valvontaa. Etähoidon käyntejä saa noin 800 säännöllisen kotihoidon asiakasta kuukausittain, kukin saa vähintään yhden käynnin päivässä. Etäkäynnit myös osaltaan lisäävät asiakkaan turvallisuutta, sillä etä-

käynti voi olla tavallisen käyntien lisäkäynti tai asiakas voi tarvittaensa saada kontaktin etäyhteyden avulla ongelmatilanteessa Palvelukeskus Helsingin työntekijöihin ympäri vuorokauden. Palvelukeskus Helsingin vakituinen etähoidon henkilökunta koostuu sairaanhoitajista (18 vakanssia) ja lähihoitajista (22,5 vakanssia). Tavoitteena on, että etäyhteyden saa yhä suurempi kotihoidon asiakasmäärä tulevaisuudessa.

Asiakkaiden henkilökohtaisia turvapalveluja on lisätty esim. kehittämällä ovihälytin ja GPS -paikannin palvelu muistisairaille asiakkaille, jotka voivat eivätkä liikkua kotinsa ulkopuolella, mutta eivät aina muista oikeaa reittiä kotiinsa. Lisäksi turvapuhelinpalvelun asiakkaiden määrä on kasvanut.

Kotihoidon henkilöstöresursseja on vahvistettu kahden edellisen vuoden aikana seuraavasti: 20 hoitajavakanssia vuonna 2017, 40 hoitajavakanssia vuonna 2018. Pääosa vakansseista on saatu täytettyä. Lisäksi on vahvistettu terapiaresursseja lisäämällä kuntoutushenkilöstöä kahdeksalla fysioterapeutilla, yhdellä toimintaterapeutilla ja yhdellä ravitsemusterapeutilla. Kotihoidon henkilöstön työhyvinvointia kehitetään palvelualuekohtaisilla työhyvinvointihankkeilla. Vuonna 2018 painopiste on esimiesten työhyvinvoinnin tukemisessa.

Ympärivuorokautinen hoito

Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuosituksen mukaan iäkkäillä ihmisillä pitää iästä ja toimintakyvystä riippumatta olla mahdollisuus elää omanlaistaan hyvää elämää omissa yhteisöissään. Kaupunkistrategiasa sama tavoite on saanut muodon: kotona asumista tuetaan palveluja vahvistamalla siten, että kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuosittain. Kotona asuvien määrän prosentuaalinen osuus onkin noussut vuosittain muutamalla prosenttiyksikön kymmenyksellä. Joulukuussa 2017 yli 75-vuotiaista 92,6 prosenttia asui kotona. Helsingin, Espoon ja Vantaan 75 vuotta täyttäneistä noin 8 prosenttia on ympärivuorokautisen hoidon piirissä.

Vanhuspalvelulaki edellyttää, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito toteutetaan ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Kun tarvittava hoito kotona asuen ei enää ole mahdollista, ympärivuorokautisen hoidon tarvetta arvioidaan asiakaskohtaisesti ja moniammatillisesti hoitotyön, sosiaalityön ja lääketieteen näkökulmista. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen, mikä aiheuttaa ympärivuorokautisen hoidon tarpeen ja mihin asiaan asiakkaan tilanteessa ympärivuorokautinen hoiva on ratkaisu. Arvioidaan, onko sairauksien diagnostiikka ja hoito kunnossa, onko sairauksiin liittyvät kuntouttavat toimenpi-

teet tehty, voidaanko kuntouttavan hoitotyön keinoin asiakkaan tilannetta parantaa ja onko avohoidon palvelut monipuolisesti käytössä.

Haluun muuttaa pois kotoa liittyy kotihoidon RAI (Resident Assessment Instrument) -arviointien perusteella huonoksi koettu terveydentila, yksinäisyys, masennusepäily, turvapalvelut ja runsas kotihoidon työaika (geriatrian dosentti Harriet Finne-Soveri). Nordic Healthcare Groupin ja Tampereen kaupungin yhteistyönä kehittämän mittarin (NHG-riskimittari) mukaan niillä asiakkailla, joilla on suuri palvelujen määrällinen tarve, toimintakyvyn puutoksia, puutteita kognitiossa, muistisairauksia, kunnallisten terveystalvelujen ja sairaalapalvelujen käyttöä, on suuri riski siirtyä ympärivuorokautiseen hoitoon seuraavan vuoden aikana. Yhtein sovitetuilla tukitoimilla (esimerkiksi kotihoito yhdistettynä palvelukeskustoimintaan, arviointi- ja kuntoutusjaksoihin, lyhytaikaishoitoon tai päivätoimintaan) asiakkaan tarvetta ympärivuorokautiselle hoidolle voidaan mahdollisesti siirtää myöhäisempään ajankohtaan.

Kotihoidon asiakastytyväisyyskyselyyn 2016 vastanneista kotihoidon asiakkaista 76 prosenttia ilmoitti haluavansa asua kotona, 10 prosenttia palvelutalossa, 2 prosenttia vanhainkodissa, 1 prosentti jossain muualla ja 11 prosenttia ei vastannut kysymykseen.

Kun turvallinen asuminen kotona ei enää ole mahdollista turvataan ympärivuorokautinen hoito. Ympärivuorokautisen hoitopaikan sai kesäkuussa 2018 keskimäärin 29 päivässä. Vanhuspalvelulain mukaan tarvittava palvelu on järjestettävä 90 päivässä. Ympärivuorokautisen hoitopaikan hakijamäärä on laskenut vuodesta 2014 jolloin hakijoita oli 1628. Vuonna 2017 hakijoita oli 1564.

Yhteenvetona voidaan kiteyttää, että väestön ikärakenteen muutos on koko yhteiskunnan asia, ei pelkästään sosiaali- ja terveystoimen. Tarvitaan kaikenikäisille ja toimintakykyisille helsinkiläisille hyödyllisiä toimivia liikenne- ja tiloja, tiloja kokoontumiseen, liikuntapalveluja sekä järjestöjen, yritysten ja seurakuntien yhteistä tekemistä. Toisaalta tulee huomioida erittäin haavoittuvassa asemassa olevat ikäihmiset, esimerkiksi muistisairaat, ja räätälöidä heille yksilöllisiä ja toimivia palveluja.

Helsingin vanhuspalveluja, niin kotihoitoa kuin ympärivuorokautista asumista, kehitetään monin tavoin valtakunnallisten ja kaupungin omien linjausten mukaisesti siten, että iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito toteutetaan ensisijassa kotiin saatavilla palveluilla. Palvelujen toteutumisen laatua seuraavat useat tahot. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen oman seurannan lisäksi muun muassa kaupungin tarkastusvirasto, aluehallintovirasto ja Terveystalvelujen ja hyvinvoinnin laitos."

Terveystalvelujen ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin
+358 9 310 5015
Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI1880001200052430
Alv.nro
FI02012566

Laadukkailla, riittäväillä ja oikea-aikaisilla kotiin tuotavilla sekä ympäri-vuorokautisen hoivan palveluilla on merkittäviä terveys- ja hyvinvointi vaikutuksia ikääntyneen väestön edellytyksiin hyvään toimintakykyiseen elämään.

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Sakari Männikkö: Johtuen sekä asiakkaiden että työntekijöiden kokemusten ristiriidasta verrattuna viraston viralliseen kantaan, miten hyvin Helsingin vanhuspalvelut toimivat, niin riippumattoman selvityksen tekeminen on perusteltua. Lisäksi kasvava vanhusväestön määrä ja siitä johtuva palvelutarpeiden kasvu on syytä selvittää ja pyrkiä varautumaan siihen myös tulevina vuosina. Vanhusväestö olisi syytä ottaa myös yhdeksi konsultoitavaksi kohteeksi. Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat moitteet virastolle ja lautakunnalle puoltavat tämän asiakassegmentin tilanteen ja tulevaisuuden tarpeiden selvittämistä tarkemmin.

Palautusehdotus 1 raukesi kannattamattomana.

Jäsen Sakari Männikkö jätti lausunnosta eriävän mielipiteen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Liitteet

1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite 25.4.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle 11.9.2018 mennessä perussuomalaisten val-

tuustoryhmän ryhmäaloitteesta Helsingin vanhuspalveluiden nykytilan ja tulevien tarpeiden selvittämisestä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

Liitteet

1 Perussuomalaisten valtuustoryhmän ryhmäaloite 25.4.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.08.2018 § 201

HEL 2018-004931 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

21.08.2018 Pöydälle

Jäsen Mari Rantanen pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Seija Meripaasi, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja, puhelin: 310 52482
seija.meripaasi(a)hel.fi

§ 224

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ym. huumeiden tunnistamista koskevasta valtuustoaloitteesta

HEL 2018-006841 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Jäsen Kati Juva pyysi asian pöydälle.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Mirita Saxbergin ym. valtuustoaloitteesta koskien huumausaineiden kemiallisia tunnistamispalveluja:

”Huumeiden tunnistamisen suurimpana haasteena lainsäädännön näkökulmasta on, että palvelun henkilökunta käsittelisi huumausaineita ja siihen pitäisi olla huumausainelain mukainen käsittelylupa. Tällä hetkellä käsittelyluvan kriteerit ja niiden tulkinta on sellainen, ettei käsittelylupa vaikuta olevan mahdollista saada tähän tarkoitukseen edes tieteellisen tutkimuksen tekemisen kannalta.

Esimerkiksi Isossa-Britanniassa on tehty ainetunnistuksella täydennettyä terveysneuvontaa ilman huumausaineiden käsittelylupaa ja asia on ratkaistu niin, että poliisi on jollain tavalla toiminnassa mukana. Myös Suomessa on pohdittu keinoja soveltaa nykyistä lainsäädäntöä siten, että kerätyt anonyymit huumausainenytyt takavarikoitaisiin poliisin toimesta ja poliisi toimittaisi ne laboratorioon.

Helsinki ei voi nykyisen lainsäädännön puitteissa itsenäisesti aloittaa huumeiden tunnistusta osana päihdetyötä. Toiminnan aloittaminen

11.09.2018

edellyttäisi Suomessa toteutettua tutkimusta, toiminnallista yhteistyötä poliisin kanssa sekä lainsäädännön selkeyttämistä. Huumeiden tunnistamispalvelun toteutukseen liittyvien kysymysten käsittelyä jatketaan eri toimijoiden kanssa syksyllä 2018 tehtävän käyttöhuoneselvityksen yhteydessä.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin ym. tekemään valtuustoaloitteeseen 25.9.18 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty kannanotot myös poliisilta ja oikeuspalveluilta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aloite huumeiden tunnistamisesta
- 2 Lausunto Helsingin poliisilaitos aloite huumeiden tunnistuksesta osana ehkäisevää päihdetyötä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 225

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta koskien lahjoitettujen marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoivapaikkojen pihaille

HEL 2018-004922 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. valtuustoaloitteesta koskien lahjoitettujen marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoivapaikkojen pihaille:

”Sosiaali- ja terveystoimen hoivapaikkojen asiakkaat ovat erityistarpeisia vammaisia, ikääntyneitä, sairaaloiden potilaita sekä lastensuojelun asiakkaita. Asiakkaiden ruokapalvelujen sisältö on määritelty kunkin yksikön ruokapalvelun palvelukuvauksessa ja se noudattaa viimeisimpiä asiakasryhmää koskevia ravitsemussuosituksia.

Tuoreet hedelmät ja marjat kuuluvat sosiaali- ja terveystoimen hankkimiin ruokapalveluihin asiakasryhmälle soveltuvassa muodossa. Ruokapalvelujen järjestämisessä pyritään huomioimaan asiakkaiden tarpeet ja toiveet sekä otetaan huomioon mm. puremis- ja nielemiskyvyn mahdolliset rajoitukset. Usein tuoreita kasviksia, hedelmiä ja marjoja joudutaan jalostamaan siten, että ne tulevat helpommin nautittaviksi esimerkiksi kypsennyksen tai raastamisen avulla. Kaikki hedelmä- ja marjalajit eivät välttämättä sovi kaikkien asiakkaiden ruokavalioon.

Tuoreiden marjojen ja hedelmien käyttöä suositellaan lisättävän myös sosiaali- ja terveystoimialan asiakkaiden ruokavaliossa. Kaupunkioloissa kasvatettujen hedelmien ja marjojen osalta tulee varmistua siitä, ettei kasvatus ole tapahtunut liian lähellä liikenteen tai teollisuuden aiheuttamia terveydelle haitallisia päästöjä. Istutettavat marja- ja hedelmäajit on hyvä valita ympäristön käyttäjät huomioiden.

Kiinteistöjen ulkoalueiden ylläpitoon liittyvistä kysymyksistä tulisi olla yhteydessä kiinteistöjen omistajiin. Istutusten hoito sekä talvikunnossapidossa huomioitavat suojaukset aiheuttavat kustannuksia, joiden maksamisesta on hyvä sopia ennen päätöksentekoa. Mikäli hoitoa ei ole, aiheutuu istutusten tuhoutumisesta pettymys istuttajille ja niistä hyötynneille.

11.09.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että sosiaali- ja terveystoimiala kiinteistön vuokraajana ei voi istuttaa marjapensaita ja hedelmäpuita kiinteistön omistajan tontille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Marjapensaiden ja hedelmäpuiden sijoittaminen hoivapaikkojen pihalle edistää asiakkaiden terveyttä tuoreiden marjojen ja hedelmien saatavuuden parantuessa ja kulutuksen lisääntyessä.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030
kajaleena.kristola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite Karhuvaara

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 24 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen lahjoitettujen marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamisesta koulujen, päiväkotien ja hoivapaikkojen pihalle. Aloitteesta on pyydetty sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto 5.10.2018 mennessä. Lausunto on pyydetty myös kasvatus- ja koulutuslautakunnalta, kaupunkiympäristölautakunnalta sekä Palvelukeskus-liikelaitokselta.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kaija-Leena Kristola, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43030
kajaleena.kristola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite Karhuvaara

Muutoksenhaku

11.09.2018

Asia/14

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.09.2018

Asia/15

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.

§ 226

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

11.09.2018

Asia/16

Salassa pidettävä

Julkl 24 § 1 mom 25 k.

§ 227

Salassa pidettävä (Julkl 24 § 1 mom 25 k.)

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite

Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sote

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F11880001200052430

Alv.nro

FI02012566

§ 228

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 29.8.2018

70 § Sijaishuoltopaikan suorahankinta, Annalan Kasvunrenkas Oy (Sallassa pidettävä JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

71 § Päätös optiokauden käyttöönotosta henkilökohtaisen avun hankinta Mäkikallion palveluasumisryhmään

Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 11.9.2018

72 § Toimintojen lyhytaikaiset sulkemiset perhe- ja sosiaalipalvelut - palvelukokonaisuudessa

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 4.9.2018

35 § Päätös hammashoitoyksiköiden ja -kaapistojen puitesopimuksen optiokauden käyttöönotosta

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 7.9.2018

36 § Toimintojen lyhytaikainen sulkeminen terveys- ja päihdepalvelut - palvelukokonaisuudessa

37 § Suun terveydenhuollon hammashoitoloiden tilapäiset sulkemiset lokakuussa 2018

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 7.9.2018

41 § Sijaisten määrääminen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palvelujen päälliköille.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

11.09.2018

Asia/17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 229

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavia sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtajan tekemiä päätöksiä:

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 29.8.2018

125 § Henkilökohtaisen avun työnantajamallin ohjausryhmän asettaminen

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 31.8.2018

126 § Henkilöstö- ja kehittämispalvelupäällikön viran nimikkeen muuttaminen henkilöstö- ja kehittämispalveluissa

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 6.9.2018

127 § Työnohjauspalvelujen hankinta

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja 7.9.2018

128 § Määräys huollon tarpeen selvittämisestä HelppiSeniorin pohjoisen asiakasohjauksen sosiaalityöntekijöille

129 § Sääntökirja palvelusetelipalvelujen tuottamisesta - yleinen osa 2018.

Käsittely

Esteelliset: sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja Juha Jolkkonen

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Tiina Mäki

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

11.09.2018

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

hallintojohtaja
Tiina Mäki

Lisätiedot

Soili Korhonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 50517
soili.korhonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.09.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 228 ja 229 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 220 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 123 § ja 146 §

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 227 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

11.09.2018

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettamisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettamisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

11.09.2018

- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 250 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

11.09.2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sanna Vesikansa
puheenjohtaja

Soili Korhonen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Ahto Apajalahti

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 19.09.2018.